

Årsredovisning 2004

Förvaltningsberättelse

Siffror inom parentes avser föregående år om inte annat anges.

Resultatanalys

Resultatet för landstingskoncernen 2004 blev 905 mkr, en förbättring med 2 620 mkr jämfört med 2003. Förbättringen beror delvis på höjningen av landstingets skattesats med 0,65 procentenheter från 11,62% till 12,27%, vilket ökade skatteintäkterna med 2 183 mkr. Men resultatförbättringen beror också på att kostnadsökningstakten 2004 var betydligt lägre än året innan. Verksamhetens nettokostnader minskade med 203 mkr eller 0,6% mellan 2003 och 2004. År 2003 ökade nettokostnaderna med 8,6%. Verksamhetens bruttokostnader, dvs. verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar, ökade med 0,8% 2004.

Verksamheternas samlade resultat exkl. försämrade skatteintäkter är ca 1,6 miljarder kronor, vilket kan jämföras med budget på 61 mkr.

mkr	2004	2003	Förändr i %
Verksamhetens intäkter	15 043	14 457	4,1
Verksamhetens kostnader	-48 863	-48 664	0,4
Avskrivningar	-1 781	-1 597	11,5
Verksamhetens nettokostnader	-35 601	-35 804	-0,6
Skatteintäkter, generellt statsbidrag och utjämning	37 379	34 974	6,9
Finansiella intäkter	94	108	-13,0
Finansiella kostnader	-967	-993	-2,6
Resultat	905	-1 715	

Verksamhetens intäkter

mkr	2004	2003	Förändr i %	Bidrag till % förändr
Patientavgifter sjuk- och tandvård	1 104	1 014	8,9	0,6
Trafikantavgifter	3 976	3 467	14,7	3,5
Försäljning av primärtjänster ¹⁾	1 131	1 089	3,9	0,3
Hysesintäkter, försäljning av övriga tjänster, material och varor	2 673	2 824	-5,3	-1,0
Statsbidrag för läkemedel	3 904	3 728	4,7	1,2
Övriga statsbidrag och övriga bidrag	1 861	2 047	-9,1	-1,3
Övriga intäkter	394	288	36,8	0,7
Summa verksamhetens intäkter	15 043	14 457	4,1	4,1

1) Primärtjänster utgörs av såld tandvård, såld hälso- och sjukvård och försäljning av övriga primärtjänster.

Patient- och trafikantavgifter m.m.

Intäkterna från patientavgifter ökade med 8,9% 2004. Ökningstakten var 8,4% i sjukvården och 9,3% i tandvården. Flera av sjukvårdstaxorna höjdes i halvårsskiftet 2003 vilket bidrog till intäktsökningen. Intäkterna från trafikantavgifterna ökade med 14,7% främst till följd av taxehöjningen 1 mars, då bl.a. månadskortet på SL höjdes med 100 kr till 600 kronor.

Hysesintäkter och övriga försäljningsintäkter

Hysesintäkter från uthyrning av lokaler minskade med 14 mkr dvs. 2,0%. Hysesintäkterna uppgår 2004 till 711 mkr. SL:s intäkter minskade huvudsakligen på grund av minskad uthyrning av arbetsfordon med 122 mkr.

Statsbidrag och övriga bidrag

Statsbidraget för läkemedel inom läkemedelsförmånen ökade med 176 mkr dvs. 4,7% under året. Bland övriga bidrag minskade statsbidraget som landstinget får vid upphandling av icke momspliktiga tjänster, det s.k. 6-procentbidraget, med ca 200 mkr och uppgick till 792 mkr. Minskningen berodde på avbolagiseringen av Huddinge universitetssjukhus AB och uppvägs av en motsvarande minskning på kostnadssidan. Andra större statsbidrag är de s.k. ALF-medlen för forskning och utbildning på 480 mkr och bidraget för ökad tillgänglighet i vården på 228 mkr.

Staten har beviljat Stockholms läns landsting ett stöd om 400 mkr. Beloppet utbetalas i januari 2005 respektive januari 2006. Stödet avser de strukturåtgärder som landstingsfullmäktige beslutade om i november 2003. Slutlig avstämning av överenskommelsen kommer att ske i anslutning av 2005 års bokslut. I samband med detta kommer det statliga stödet att intäktsföras.

Verksamhetens kostnader

mkr	2004	2003	Förändr i %	Bidrag till % förändr
Personalkostnader	18 494	18 284	1,1	0,4
Köpt hälso- och sjukvård	8 380	8 022	4,5	0,7
Köpt trafik ¹⁾	6 990	7 033	-0,6	-0,1
Köpta övriga primärtjänster ²⁾	207	192	7,8	0,0
Verksamhetsanknutna tjänster (lab, röntgen m.m.)	1 144	1 148	-0,3	0,0
Läkemedel inom läkemedelsförmånen	3 970	3 972	-0,1	0,0
Övriga material och varor	2 483	2 427	2,3	0,1
Lämnade bidrag	663	849	-21,9	-0,4
Lokal- och fastighetskostnader, hyra av anläggningstillgångar	2 186	2 118	3,2	0,1
Övriga kostnader ¹⁾	4 346	4 619	-5,9	-0,6
Summa verksamhetens kostnader	48 863	48 664	0,4	0,4
Avskrivningar	1 781	1 597	11,5	
Summa verksamhetens bruttokostnader	50 644	50 261	0,8	

1) Köpt trafik 2003 justerat med 356 mkr för SJ-kostnad som redovisas bland övriga kostnader.

2) Köp av tandvård, utbildning m.m.

Verksamhetens kostnader ökade med 0,4% jämfört med 2003. Det är en markant lägre ökning än året innan då ökningstakten uppgick till 6,1%. Av ökningen på 0,4% beräknas att pris- och löneutvecklingen (enligt Sveriges kommuner och landstings preliminära bedömning) svarar för ca 3,7% och volymutvecklingen blev därmed negativ, -3,2%. Verksamhetens bruttokostnader, dvs. verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar, ökade med 0,8%.

Personalkostnader

Personalkostnaderna ökade med 1,1%. Det är en lägre kostnadsökningstakt jämfört med föregående år då personalkostnaderna totalt ökade med 5,4% år 2002 och 4,9% år 2003.

Ökningen av lönekostnaderna, som utgör större delen av personalkostnaderna, uppgår till 1,4%. Lönekostnadsutvecklingen, dvs utvecklingen av lönekostnaden per årsarbetare, var 2,5%. Detta innebär att lönekostnadsvolymen, mätt som antalet årsarbetare, minskade med 438 eller 1,1%.

Köpt hälso- och sjukvård

Kostnaden för externt köpt hälso- och sjukvård 2004 ökade med ca 4,5% dvs. 358 mkr. Det är en betydligt lägre ökning än föregående år då öknings takten uppgick till ca 12,1%. Det är främst köp av sjukgymnastik, arbetsterapi och

hemsjukvård som har ökat mellan 2003 och 2004. Kostnadsandelen för privat driven vård uppgår totalt till ca 27,5% (27,5%).

Köpt trafikverksamhet

Kostnaderna för köpt trafik minskade med ca 43 mkr eller med 0,6%. Såväl SL:s som WÅAB:s och Färdtjänstens kostnader för köpt trafik minskade under året. Eftersom intäkterna från trafikantavgifter ökade med närmare 15% bidrog trafikverksamheten till det positiva resultatet för SLL-koncernen 2004.

Läkemedelskostnader

Läkemedelskostnaderna inom läkemedelsförmånen (subventionssystemet för läkemedel som förskrivs inom den öppna verksamheten) var i stort sett oförändrade mellan 2003 och 2004. Det är en stor skillnad jämfört med tidigare år då ökningstakten varierat mellan 5% och 14% per år under perioden 1998–2003. Det finns flera orsaker till den lägre kostnadsutvecklingen. Den främsta orsaken är patentutgångarna på flera storsäljande preparat. Detta har enligt Sveriges kommuner och landsting hållit tillbaka kostnadsökningarna med 2–3%. En annan orsak till den dämpade ökningstakten är att många landsting, däribland Stockholms läns landsting, har fört över läkemedel från den öppna vården till förskrivning på rekvisition inom den slutna vården (bland annat läkemedel som används vid behandling av cancer och reumatism). Stockholms läns landstings kostnader för läkemedel utanför läkemedelsförmånen ökade med ca 190 mkr eller till 715 mkr, ca 36% mellan 2003 och 2004.

Lämnade bidrag

Den kraftiga minskningen av lämnade bidrag 2004 jämfört med 2003 beror på att kostnaderna för bidrag för flytt av vårdhögskolan till Flemingsbergsområdet har i sin helhet belastat 2003 års resultat med 132 mkr. De största bidragen 2004 var 221 mkr till kultursektorn och 131 mkr till regional forskning och utveckling.

Skatteintäkter, generellt statsbidrag och utjämning

Ekonomi i Sverige och Stockholms län

Konjunkturen i världen och i Sverige får av naturliga skäl även ett stort genomslag på den regionala utvecklingen. Den svenska ekonomins svaga utvecklingen mellan 2001 och 2003, och dess genomslag på arbetsmarknaden, har påverkat skatteunderlaget för såväl riket som för länet.

Länets skatteunderlag ökade enligt det senaste taxeringsutfallet med 2,1%. För riket som helhet var ökningen i genomsnitt 4,2%. Det är andra året i följd som länets skatteunderlag utvecklats sämre än rikets.

Skattekraften (medelinkomsten) i Stockholms län uppgick till 169 550 kronor, vilket är cirka 18% över riksgenomsnittet på 143 531 kronor. Det är en försämring med cirka 3 procentenheter jämfört med året innan.

Skatteintäkter, generellt statsbidrag och utjämning

Landstingsskattesatsen i Stockholms län höjdes under 2004 från 11,62% till 12,27%. Rikets genomsnittliga landstingsskattesats var under året 10,76%. Landstingets skatteintäkter av eget skatteunderlag ökade under året med 2 479 mkr varav skattehöjningen bidrog med 2 183 mkr. Om skattesatsen hade varit oförändrad hade skatteintäkterna ökat med cirka 0,6%.

Invånarrelaterat **generellt statsbidrag** är dels ett allmänt finansiellt stöd till verksamhet i kommuner och landsting, dels ett instrument för att genomföra ekonomiska regleringar mellan staten och kommuner/landsting. Det invånarrelaterade generella statsbidraget utgår med ett enhetligt kronbelopp per invånare. I det generella statsbidraget ingår 2004 ett sysselsättningsstöd på 339 mkr och ett nyanställningsstöd på 66 mkr.

Genom **utjämningsystemet** överförde Stockholms läns landsting 5 361 mkr till övriga landsting. I jämförelse med 2003 är det en minskning med 18 mkr. Detta beror främst på att skattekraften i Stockholms län har ökat långsammare än i riket vilket dämpar avgiften till inkomstutjämningen.

Summa skatteintäkter inklusive generellt statsbidrag och utjämning ökade med 2 405 mkr eller 6,9% mellan 2003 och 2004. Av ökningen på 6,9% stod höjningen av skattesatsen för cirka 91%.

mkr	2004	2003	Förändr i %
Skatteintäkter	40 784	38 305	6,5
Generellt statsbidrag	1 956	2 048	-4,5
Inkomst- och kostnadsutjämning	-5 361	-5 379	-0,3
Summa skatteintäkter, generellt statsbidrag, utjämning	37 379	34 974	6,9

Utjämningsystemet

Den av regering och riksdag fastställda utgångspunkten för det utjämningsystem som infördes 1996 utgår från att alla kommuner och landsting ska ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar att bedriva sin verksamhet, oberoende av vilken nivå på service, effektivitet och avgifter som den enskilda kommunen eller det enskilda landstinget väljer. Detta sker genom kostnadsutjämning, en utjämning av strukturellt betingade kostnadsskillnader mellan kommuner och mellan landsting. Det sker även genom en långtgående inkomstutjämning som medför att alla kommuner och landsting får en skattekraft som motsvarar genomsnittet för landet.

mkr	2000	2001	2002	2003	2004
Kostnadsutjämning	-31	-171	-357	-370	-376
Införandetillägg för kostnadsutjämning	1 845	1 647	1 441	1 229	1 012
<i>Summa kostnadsutjämning</i>	<i>1 814</i>	<i>1 476</i>	<i>1 084</i>	<i>859</i>	<i>636</i>
Inkomstutjämning	-3 843	-4 330	-5 175	-5 922	-5 668
Nivåjustering	-165	-248	-307	-316	-329
Summa inkomst- och kostnadsutjämning	-2 194	-3 102	-4 398	-5 379	-5 361

Stockholms läns landsting har för perioden 2000–2004 betalt ca 20,4 miljarder kronor till andra landsting i utjämningsystemet. Inkomstutjämnningen stod för ca 24,9 miljarder kronor och via kostnadsutjämnningen har Stockholms läns landsting betalat ca 1 305 mkr i avgift då den strukturella kostnadsnivån för Stockholms läns landsting understiger genomsnittet för riket. Utjämningsystemet förändrades år 2000 och då gick Stockholms läns landsting från att vara bidragsmottagare i kostnadsutjämnningen till att betala en avgift. Införandetillägget är en kompensation för den negativa förändring i kostnadsutjämnningen som systemförändringen medförde.

Den höjda avgiften till inkomstutjämnningen beror främst på att länets skattekraft överstiger rikets och att skattekraften i länet under perioden 2000 till 2003 har ökat snabbare än i riket. Nivåjustering är en beräkningsteknisk post vars huvudsakliga syfte är att finansiera de införandetillägg som utgår till landsting som drabbats av sänkta bidrag i utjämningsystemet.

Nytt utjämningsystem 2005

Ett nytt utjämningsystem infördes från och med 1 januari 2005 och i samband med detta infördes också flera nya utjämningsbegrepp. Det nya utjämningsystemet innebär precis som dagens system en långtgående utjämning av skillnader i beskattningsbar inkomst och av strukturella kostnadsskillnader mellan olika regioner.

Den nya inkomstutjämnningen innebär att en statlig garanti för skatteutjämningsunderlaget införs. Finansieringen sker genom att det nya inkomstutjämningsbidraget tillförs såväl det tidigare generella statsbidraget och flera av de tidigare specialdestinerade statsbidragen.

Kostnadsutjämnningen är fortsatt mellankommunal vilket innebär att landsting med en gynnsam struktur betalar en avgift till staten vilket finansierar bidragen till landsting med ogynnsam struktur.

Omstruktureringsreserv

Ej ianspråktaga medel i den i 2003 års bokslut centralt beslutade avsättningen om 274 mkr avseende strukturarbetet inom sjukvården har under 2004 upplösts.

En ny centralt beslutad avsättning har gjorts för omställningsåtgärder av typen särskild ålderspension, avgångsvederlag/utbildning och uppsägningar till ett belopp av 91 mkr.

Balanskrav

Lagens krav

Lagreglerna om balanskrav tillämpas för femte året i årsredovisningen 2004. Budget i balans innebär att landstingen ska upprätta sin budget så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om ett landsting visar ett underskott för räkenskapsåret ska det redovisade egna kapitalet i balansräkningen återställas senast under det andra året efter det år då underskottet uppkom. Landstingsfullmäktige kan besluta om att sådan reglering ej ska göras. Detta förutsätter att synnerliga skäl kan åberopas och att beslutade åtgärder är förenliga med god ekonomisk hushållning. Landstingsfullmäktige beslutade i november 2004 (LS 0404-0822) att åberopa storleken på underskottet för 2003 samt redan beslutade åtgärder för att uppnå ekonomisk balans som synnerliga skäl för att avstå från att reglera de negativa resultaten.

I och med fullmäktiges beslut, att på grund av synnerliga skäl inte täcka de negativa resultaten för år 2003 och återställa det egna kapitalet, är frågan avgjord och skall inte tas upp igen i kommande årsredovisningar.

mkr	Koncernen 2004
Årets resultat enligt resultaträkningen	905
Avgår: samtliga realisationsvinster	-85
Justerat resultat	820
Ackumulerat överskott enligt balanskravet	820

Fullmäktigeuppdrag till landstingsstyrelsen

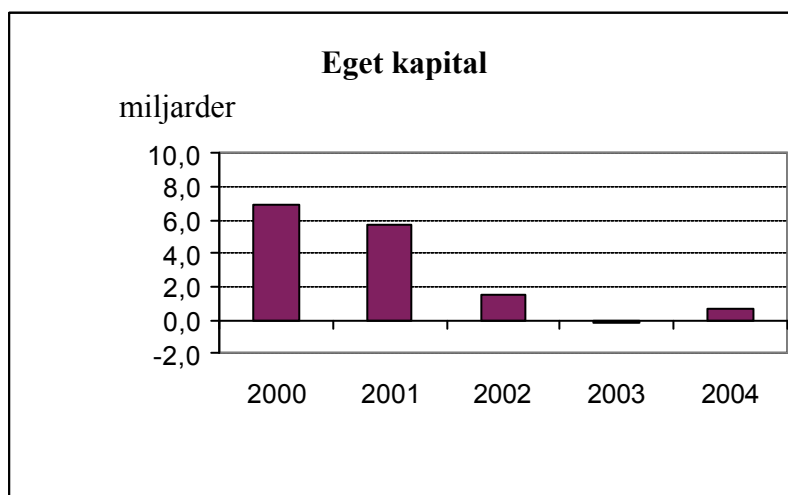
I samband med att fullmäktige tog beslut om budget för 2004 gavs ett antal uppdrag till landstingsstyrelsen. Bland annat beslutades om strukturbesparingar för BKV om 1 018 mkr för 2004. Av detta beting har 902 mkr kunnat klaras av. Det betyder ett underskott avseende strukturbesparingarna med 116 mkr för hälso- och sjukvården. Den största underskottsposten avser remisskrav för sjukgymnaster och specialister inom Hud och Öron/Näsa/Hals. Beträffande arbetsläget avseende uppdragen i övrigt hänvisas till rapporten, "Åtterrapporering av fullmäktiges uppdrag givna i 2004 års budget".

Verksamhetens ställning

Det egna kapitalets utveckling

Eget kapital utgör skillnaden mellan tillgångar och skulder. Som en följd av de senaste årens underskott har det bokförda egna kapitalet i landstinget vid ingången av år 2000 minskat från 8,6 miljarder kronor till 0,7 miljarder kronor 2004. Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 uppgår till 17,8 miljarder kronor och redovisas i enlighet med gällande lagstiftning och regelverk som ansvarsförbindelse i balansräkningen medan pensioner intjänade 1998 eller senare redovisas som skuld i balansräkningen. Om hänsyn tas till dessa pensionsförpliktelser skulle landstingskoncernen redovisa ett negativt kapital på ca 17 miljarder kronor.

Soliditeten är ett mått på långsiktig betalningsförmåga och utgör eget kapital i förhållande till balanssumman. Vid utgången av 2004 uppgick soliditeten till ca 2%. Dock har det egna kapitalet i landstinget inte samma rättsliga status som i ett aktiebolag. Följaktligen är det snarare beskattningsrätten i kombination med Stockholmsregionens ekonomiska utveckling som främst avgör landstingets långsiktiga betalningsförmåga. Det är också beskattningsrätten i kombination med regional struktur och tillväxt som, förutom balans i ekonomin, beaktas vid den rating som Standard and Poor's har åsatt landstinget.

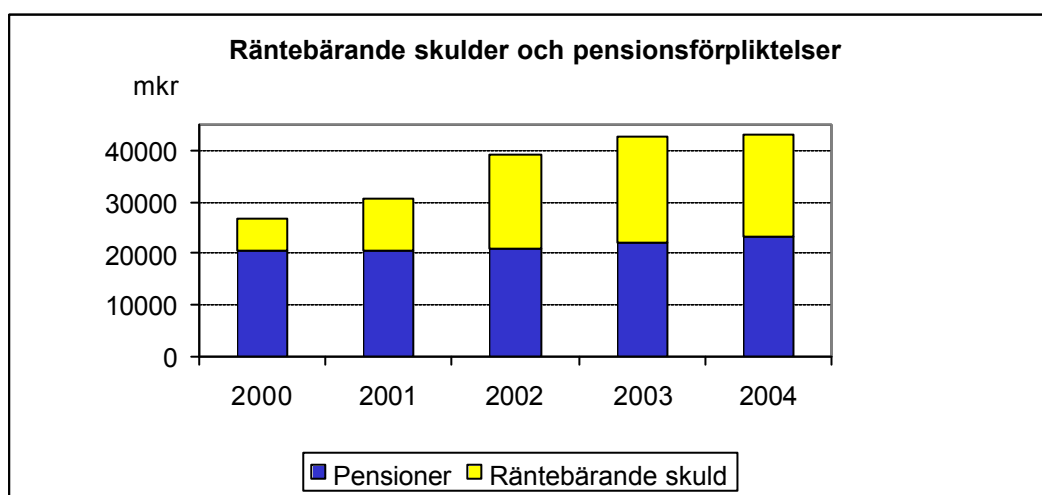
Räntebärande skulder och pensionsförpliktelser

Landstingskoncernens kassaflöde var positivt under 2004, främst till följd av den låga kostnadsökningstakten. Internt tillförda medel finansierade årets investeringar. Koncernens räntebärande skulder amorterades med 1 219 mkr till 19 487 mkr. Samtidigt ökade de likvida medlen med 1 269 mkr och uppgick till 2 059 mkr vid årets slut.

Koncernens totala pensionsförpliktelser uppgår till 23 379 mkr, en ökning från föregående år med 1 248 mkr. I enlighet med gällande regelverk redovisas den del som är intjänad före 1998 som en ansvarsförbindelse, medan pensioner intjänade 1998 eller senare är upptagna som en skuld i balansräkningen. Vid 2004 års utgång uppgick pensionsskulden i balansräkningen till 5 548 mkr, vilket är 835 mkr mer än 2003.

Pensionsförpliktelserna är mycket långsiktiga och behöver inte omsättas på samma sätt som de räntebärande skulderna, men bör beaktas vid bedömning av koncernens ekonomiska ställning.

Sett över en femårsperiod har, som framgår av diagrammet nedan, landstingskoncernens räntebärande skulder och pensionsförpliktelser ökat från 26 762 mkr till 42 866 mkr. Av ökningen på 16 104 mkr står räntebärande skulder för 13 130 mkr och pensionsförpliktelserna för 2 974 mkr. Pensionsskulden är betydligt mer långfristig än de lån som upptagits.

Landstingsfullmäktige har fastställt en upplåningsram om 40 miljarder kronor. Den avser summan av samtliga avtalade kreditlöften, certifikatprogram och leasingförpliktelser etc. Av ramen för långfristig finansiering om 34 miljarder kronor var drygt 32 miljarder kronor utnyttjade vid utgången av 2004. Gällande kortfristig finansiering var 5 miljarder kronor utnyttjat på balansdagen.

I tabellen nedan redogörs för landstingets upplåning vid utgången av 2004.

Av landstingsfullmäktige beslutad upplåningsram	mkr
Av landstingsfullmäktige 2003-01-14 fastställd samlad upplåningsram	40 000
Varav långfristig finansiering	34 000
Lånefinansiering	
Långfristig upplåning	9 281
Kortfristig upplåning	1 450
<i>Summa</i>	10 731
Leasingfinansiering	
Leasingförpliktelser	8 756
Summa räntebärande skulder	19 487
Outnyttjade avtalade kreditlöften	
Checkräkningskrediter	1 500
Övriga avtalade kreditlöften	5 000
<i>Summa</i>	6 500

Stockholms läns landsting hade per balansdagen en låneskuld exkl. leasing på 10 731 mkr, vilket är en minskning med 1 000 mkr från 2003 då låneskulden uppgick till 11 731. Därutöver finns en leasingskuld på 8 756 mkr. Av detta avser 8 563 mkr AB Storstockholms Lokaltrafik (SL). Detta innebär att SL under 2004 minskat sin leasingfinansiering med 181 mkr. De totala finansiella åtagandena i form av leasing och lån uppgår, som framgick ovan, till 19 487 mkr, en minskning med 1 219 mkr från 2003.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för landstingets låneportfölj inkl. leasing var på balansdagen 2,7 år och har under hela 2004 legat inom en intervall på 2–4 år, vilket är i enlighet med finanspolicyn. Normen för räntebindningstiden är 3 år. Landstinget har tecknat ränteswapavtal i syfte att förlänga den genomsnittliga räntebindningstiden.

Finansfrågor samt uppföljning av finans- och pensionspolicy

Under 2004 var kreditvärderings- och ratinginstitutet Standard and Poor's ratingbetyg för Stockholms läns landstings långfristiga upplåning AA.

AB SLL Internfinans, som fungerar som internbank i Stockholms läns landsting, har under året bedrivit placerings- och upplåningsverksamheten enligt de riktlinjer som fastställts i finanspolicyn. Den överskottslikviditet som har uppstått placeras i kortfristiga, räntebärande placeringar. Placeringar i aktier har inte förekommit.

Betalningsberedskapen var vid årsskiftet 62 dagar. Under året har kravet i finanspolicyn avseende en genomsnittlig betalningsberedskap på tre veckor uppfyllts. Outnyttjade krediter på 6 500 mkr tillsammans med de likvida

medlen på 2 059 mkr innebär att landstingskoncernen hade 8 561 mkr i total betalningsberedskap vid årsskiftet.

Samtliga förvaltningar och bolag ska följa landstingets finanspolicy. Med undantag för ett par smärre avsteg gällande hantering av leverantörsskulder i utländsk valuta och bankgarantier på SL visar rapporteringen att finanspolitiken följts.

Pensionsmedlen återlånas i enlighet med av landstingsfullmäktige fastställt placeringspolicy för pensionsmedel.

Investeringar

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av investeringsverksamheten under 2004 i förhållande till den av fullmäktige fastställda investeringsplanen. Trafikinvesteringar redovisas netto efter statsbidrag. Statsbidrag har utfallit med 277 mkr jämfört med planerade 343 mkr.

mkr netto	Utfall 2004	Budget 2004
Trafik inklusive leasing	1 661	1 794
Fastigheter	675	924
Maskiner och inventarier	393	585
Ombyggnad i externt förhyrda lokaler	30	13
Totala investeringar SLL-koncernen	2 759	3 316

Kollektivtrafik

Årets investeringar uppgår brutto till 1 938 mkr (netto 1 661 mkr), varav 1 834 mkr avser SL och 104 mkr avser Waxholmsbolaget. Utfallet är brutto 199 mkr (netto 133 mkr) lägre än budget. Avvikelsen beror på försening av pendeltågsdepån i Upplands-Bro, Resekortsprojektet samt förskjutna fartygsleverans.

SL:s nettoinvesteringar uppgick under året till 1 557 mkr och avser framför allt modernisering och upprustning av banor och stationer, nya tunnelbanelvagnar, ny pendeltågsdepå samt ny teknik för kommunikation och information. Investeringar för ökad handikappanpassning och tillgänglighet uppgår till 80 mkr.

Waxholmsbolagets investeringar uppgick under året till 104 mkr och avser slut- och delbetalningar för tre nya isgående fartyg samt modernisering och upprustning av delar av den övriga flottan.

Sammanställning av investeringsverksamhet de senaste fem åren:

mkr brutto	2000	2001	2002	2003	2004
AB SL	2 764	2 884	4 733	2 413	1 834
WÅAB	23	21	39	49	104
Summa	2 787	2 905	4 772	2 462	1 938

Fastigheter

Fastighetsinvesteringarna redovisas och finansieras inom ramen för Landstingets fastigheter Stockholm. Byggnadsinvesteringarna fastställdes i 2004 års budget till 924 mkr och utfallet blev 675 mkr. Investeringstakten har under året präglats av stor återhållsamhet i avvaktan på beslut i olika frågor rörande den omstrukturering av vården som planeras. De enskilt största investeringsprojekten som har genomförts under 2004 avser Ny reservkraftanläggning vid Karolinska Universitetssjukhuset, Ombyggnad för barn- och ungdomspsykiatri vid SÖS samt Ombyggnad av laboratorier och akutmottagning vid Karolinska Universitetssjukhuset.

Sammanställning av investeringsverksamhet de senaste fem åren:

mkr netto	2000	2001	2002	2003	2004
Fastighets - investeringar	668	790	880	705	675

Inventarier och övriga investeringar

Volymen investeringar avseende maskiner och inventarier fastställdes i 2004 års budget till 585 mkr och utfallet blev 393 mkr. Framför allt sjukvården, som står för merparten av investeringar i maskiner och inventarier, har varit återhållsam under året. Ombyggnader i externt förhyrda lokaler uppgick till 30 mkr.

Väsentliga personalförhållanden

Under året har ett prioriterat område varit att hantera personalkonsekvenserna av de omstruktureringar som gjorts inom framförallt hälso- och sjukvården i syfte att uppnå en budget i balans.

Budgetuppgifterna har inneburit att personalkostnaderna fått öka med max 5% per resultatenheter. Andra mål har varit att minska användningen av inhyrd personal samt att minska sjukfrånvaron.

Den 1 januari bildades Karolinska Universitetssjukhuset genom beslutet att lägga samman Huddinge Universitetssjukhus AB och Karolinska Sjukhuset. Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) bildades den 1 april genom sammanläggningen av Norra länets produktionsområde, Stockholms produktionsområde och Södra länets produktionsområde.

I april 2004 antog landstingsfullmäktige ”Riktlinjer för omställningsåtgärder till följd av strukturförändringar inom sjukvården”. Syftet är lägre kostnader över tid, samt att säkerställa en god personal- och kompetensförsörjning på lång sikt. Det generella anställningsstopp som gällt sedan slutet av 2003 upphävdes av landstingsfullmäktige i oktober 2004. Fortsatt stor restriktivitet ska dock råda vid all nyrekrytering.

Medarbetarna

Det totala antalet anställda i landstingskoncernen uppgick i december 2004 till 41 917 (42 406). Av de anställda var 96,1% (96,2 %) verksamma inom sjukvården och 1,8 % (1,6 %) inom trafikverksamheten.

	2004	2003	Förändr i %	2004	
				% -andel kvinnor	% -andel män
Antal anställda	41 917	42 406	-1,2	80,0	20,0
Antal årsarbetare ¹⁾	39 916	40 354	-1,1	79,5	20,5
Sysselsättningsgrad ²⁾	95,2%	95,2%		-	-
Deltidsanställda	15,8%	16%		17,9 ³⁾	7,8 ³⁾
Andel utrikesfödda ⁴⁾	19,5%	19,2%		-	-

1) summerad sysselsättningsgrad

2) sysselsättningsgrad i förhållande till antal anställda

3) andelen kvinnor resp män som arbetar deltid

4) avser 2003 resp 2002 källa:SKL

Antal anställda inom olika verksamheter

	2004	2003 ¹⁾	Förändr i %	2004		
				% -andel av total	% -andel kvinnor	% -andel män
Anställda inom:						
Hälso-och sjukvård inkl tandvård	40 273	40 808	-1,3	96,1	81	19
Trafik	742	708	4,8	1,8	36	64
Fastighet	187	191	-2,1	0,4	45	55
Övrig verksamhet	715	699	2,3	1,7	57	43
Totalt	41 917	42 406	-1,2	100	80,0	20,0
Inom förvaltning	31 415	24 978	26	75	80,1	19,9
Inom bolag	10 502	17 428	-39,7	25	79,4	20,6

1) Antal anställda 2003 är omfördelade enligt 2004 års fördelning

Antal anställda i olika yrkesgrupper

Antal	2004			2003			Förändr i %
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	
Sjuksköterskor	974	10 761	11 735	904	10 660	11 564	1,5
Undersköterskor	464	5 222	5 686	481	5 450	5 931	-4,1
Läkare	2 846	2 914	5 760	2 785	2 886	5 671	1,6
Adm.pers	1 101	3 361	4 462	1 138	3 456	4 594	-2,9
Läkarsekreterare	5	1 988	1 993	4	2 037	2 041	-2,4
Skötare	802	1 117	1 919	810	1 153	1 963	-2,2
Biomed. analy.	84	1 153	1 237	91	1 132	1 223	1,1
Tandsköterskor	2	1 084	1 086	2	1 094	1 096	-0,9
Sjukgymnaster	81	837	918	85	871	956	-4,0
Tandläkare	220	515	735	215	536	751	-2,1
Övriga yrken	1 843	4 543	6 386	1 922	4 694	6 616	-3,5
Totalt antal	8 422	33 495	41 917	8 437	33 969	42 406	-1,2

De tre vanligaste yrkena är; sjuksköterska, 28 procent; undersköterska och läkare, 13 procent vardera.

Personalkostnader

Personalkostnaderna och kostnaderna för inhyrd personal har hejdats, i linje med 2004 års budgetuppdrag. De totala personalkostnaderna uppgick till 18 494(18 284) mkr. Personalkostnaderna har under året ökat med 1,1% (4,9%). Kostnaderna för inhyrd personal har uppgått till 0,6 % (2,4 %) av personalkostnaderna.

	2004	2003	Förändring i %
Lönekostnader, mkr	11 979	11 817	1,4
därav – sjuklön	190	177	7,3
– ersättning övrig frånvaro ¹⁾	1 749	1 969	-11,2
– övertidsersättning	248	282	-12,1
Pensionskostnader	1 795	1 520	18,1
Sociala avgifter	4 246	4 196	1,2
Övriga personalkostnader	474	751	-36,9
Summa personalkostnader	18 494	18 284	1,1
Kostnad för inhyrd personal	105	441	-76,2
¹⁾ t ex semester, tjänstledighet med lön, kompletterad, fackliga uppdrag, föräldraledighet			

Kostnader för inhyrd personal

mkr	2004	2003	Förändring i %
Sjukvårdsområdet	78	220	-65,5
Akutsjukhusen	22	211	-89,6
Övriga inkl koncernjustering	5	10	-50,0
Totalt	105	441	-76,2

De yrkesgrupper som fortfarande hyrs in är främst läkare till sjukvårdsområdet och sjuksköterskor till akutsjukhusen.

Medellöneutvecklingen

Medellönen för anställda inom landstingskoncernen är 25 371 kr per månad, en ökning under året med 721 kronor eller 2,93%. För kvinnor är medellönen 23 885 kr en ökning med 717 kr eller 3,10%. För männen är medellönen 31 345 kr en ökning med 490 kr eller 1,59%.

Omställningsåtgärder

Under året har 397 personer omfattats av beslut om omställningsåtgärder enligt riktlinjerna, motsvarande en kostnad på 207 Mkr, den största andelen till särskild ålderspension. Av de 274 mkr som avsatts för omställningsåtgärder har 183 mkr bokförts på 2004. De medel som inte förbrukats har upplösts och sätts av för omställningsåtgärder 2005.

Arbetsmiljö- och hälsa

I enlighet med landstingets hälsoplan syftar arbetsmiljö- och hälsoarbete till att vara systematiskt och långsiktigt. Under 2004 har verksamheterna särskilt fokuserat på förebyggande åtgärder och rehabilitering.

Ett resultat av detta arbete är att sjukfrånvaron fortsatte att minska för andra året i rad. Under 2004 uppgick den genomsnittliga sjukfrånvaron till 23,0 (24,4) dagar per anställd. Männens sjukfrånvaro var 12,4 (14,0) dagar och kvinnornas 25,7 (26,9) dagar. Sjukfrånvaron har minskat inom samtliga vårdgrenar. Som tidigare ligger geriatrik med 30,0 (32,6) sjukdagar och psykiatri med 27,5 (32,6) dagar högre än både primärvård 21,3 (23,5) och akutsjukvård 22,0 (22,3). Bland landstingets stora yrkesgrupper har skötare med 33,2 (38,8) och undersköterskor med 34,4 (35,6) sjukdagar, den högsta sjukfrånvaron. Av samtliga sjuktillfällen under 2004 är 87% under 14 dagar långa, samma nivå som ifjol.

Obligatorisk sjukfrånvaroredovisning^{*)}

Sjukfrånvaroandel i relation till ordinarie arbetstid i %	2004 ^{**)}	2003 ^{**)}
Kvinnors sjukfrånvaroandel	8,23	9,50
Mäns sjukfrånvaroandel	4,23	5,03
Totala sjukfrånvaroandelen	7,38	7,79
Sjukfrånvaroandelen för medarbetare <=29 år	5,66	2,28
Sjukfrånvaroandelen för medarbetare 30-49 år	6,48	6,84
Sjukfrånvaroandelen för medarbetare >=50 år	8,51	9,49
Sjukfrånvaroandel som är 60 dagar eller mer i förhållande till total sjukfrånvarotid	66,44	63,85

*) Ordinarie arbetstid hämtas från anställningens avtalade tid utan hänsyn tagen till eventuella frånvarorsaker som saknar ekonomiska värden (t ex tjänstledighet utan lön).

**) Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaron redovisas i 2004 års bokslut för helåret 2003 och 2004.

Miljöavsnitt

Ansökningar har gjorts gällande utsläppsrätter för koldioxid för reservkraftverken på Huddinge sjukhusområde samt Karolinska sjukhusområdet.

Miljökulden för kvicksilver kan i dagsläget inte beräknas. Det återstår att inventera 48% av fastighetsbeståndet. För PCB, asbest och markföroreningar har heller inte några kostnadsberäkningar kunnat utföras.

Under året har 8,8 mkr erhållits i statligt klimatinvesteringsbidrag (KLIMP).

SL har minskat de fossila utsläppen av koldioxid med 20% jämfört med 2003. Locum redovisar att 85% av energianvändningen kommer från miljöanpassad källa.

Miljöklassificeringen av läkemedel fortsätter.

En lustgasdestruktionsanläggning är i drift på Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge.

Tretton förvaltningar och bolag har certifierade miljöledningssystem.

Verksamhets- uppföljning

Koncernen totalt

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	52 516	49 539	
Kostnader	51 611	51 254	
Resultat	905	-1 715	61

Landstingskoncernen redovisar ett resultat för 2004 på 905 mkr (-1 715 mkr) vilket är en förbättring med 2 620 mkr jämfört med föregående år. Utfallet visar en positiv avvikelse mot budget med 844 mkr. I tabellen nedan följer en sammanställning av större avvikelser mellan utfall och budget.

Avvikelser i resultatet före bokslutsdispositioner jämfört med budget	mkr
Budgeterat resultat	61
Koncernfinansiering	-381
Beställare sjukvård	326
Akutsjukhusen	226
Stockholms läns sjukvårdsområde	170
Övrig sjukvård	39
SL-koncernen	119
Övrig trafik	66
Fastighetsverksamheten (LFS, Locum)	157
Övriga verksamheter inkl koncernelimineringar	122
<i>Summa avvikelser</i>	<i>844</i>
Utfall 2004	905

Koncernledningsfunktioner

Koncernfinansiering

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	46 186	42 985	47 133
Resultat	-612	-2 799	-232

Koncernfinansiering är en central redovisningsenhet där poster av landstingsövergripande karaktär redovisas.

Resultatet för 2004 blev -612 mkr, vilket innebär en negativ avvikelse mot budget på 381 mkr. Huvudförklaringen till den negativa avvikelsen är att skatteintäkterna blev 693 mkr lägre än budgeterat.

Landstingsstyrelsen

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	1 142	1 165	1 151
– varav landstingsbidrag	968	957	968
Resultat	120	-99	0
Antal årsarbetare	503	493	499

Resultatet för perioden uppgick till 120 mkr, vilket innebär en positiv budgetavvikelse med motsvarande belopp. Några delförklaringar till detta är lägre kostnader inom IT, bland annat på grund av förseningar av projekt, med 31 mkr. Kostnaderna för bidrag för flytt av vårdhögskolan till Flemingsbergsområdet har i sin helhet belastat 2003 års resultat med 132 mkr. Vidare har de medel som reserverats för landstingsstyrelsens oförutsedda kostnader om totalt 19 mkr inte utnyttjats. Personalkostnaderna understeg budget med 9 mkr till följd av lägre arvodeskostnader samt att ett antal vakanser som inte besatts under året på grund av anställningsstoppet. Jämfört med 2003 minskade verksamhetens kostnader 2004 med 7,9%.

Under 2004 har en översyn gjorts i syfte att effektivisera landstingsstyrelsens förvaltning. Översynen har resulterat i ett förslag som innebär att de administrativa resurserna inom gamla landstingskontoret och Beställarkontor vård samordnas. Arbetet med detta kommer att fortgå under 2005.

Hälsa- och sjukvård

Beställarkontor vård (BKV)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i %	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Landstingsbidrag	35 435	34 730	2	35 435
Övriga intäkter	948	1 026	-8	891
Summa verksamhetens intäkter	36 383	35 756	2	36 326
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-396	-403	-2	-435
Köpt hälso- och sjukvård	-27 778	-27 232	2	-28 839
Övriga kostnader	-7 926	-7 550	5	-7 085
Summa verksamhetens kostnader	36 100	-35 185	3	-36 359
Avskrivningar	-8	-8	0	-7
Finansnetto	51	68	-25	40
Resultat	326	631		0
Antal årsarbetare	813	768		817

Beställarkontor vård redovisar ett resultat på 326 mkr, att jämföra med 631 mkr 2003 och ett budgeterat nollresultat. Avvikelsen mot budget förklaras av en mycket stram hushållning samt en lägre kostnadsutveckling för den köpta vården.

Budget 2004 förutsatte att ett omfattande åtgärdsprogram på sammanlagt 1 018 mkr genomfördes för att anpassa kostnaderna till beslutat landstingsbidrag. Strukturbesparingarna har i stort sett genomförts under 2004 och därigenom bidragit till en markant sänkning av kostnadsökningstakten.

Närsjukvården har prioriterats under 2004. Akutsjukvården är fortfarande större, men närsjukvården har ökat sin relativa andel av sjukvårdskostnaderna, vilket framgår av tabellen nedan.

mkr*	Utfall 2004	Utfall 2003	Ändring 04/03 %
Primärvård	5 645	5 404	4,5
Geriatrisk	2 016	1 930	4,5
Psykiatri	3 837	3 650	5,1
Summa närsjukvård	11 498	10 985	4,7
Akutsjukvård	15 057	14 569	3,4
Läkemedel	4 124	3 973	3,8
Tandvård	626	617	1,5
Övrigt	4038	4180	-3,4
Summa	35 342	34 324	3,0

* Kostnader exkl. 6% moms-kompensation, vilket förklaras av att totalsummorna är lägre än i resultaträkningen ovan

Under året har utvecklingen framför allt inriktats på att öka tillgängligheten i närsjukvården och förstärka olika verksamheter för att få en jämnare tillgång till kompetens. I enlighet med 3 S-utredningens intentioner har planeringen påbörjats för att etablera fler närakuter och närsjukvårdscentra. Syftet är att öka kompetensen och bredda utbudet i närsjukvården samt att öka tillgängligheten till akut omhändertagande.

Antalet läkarbesök i primärvården har ökat under året. Ökningen förklaras i huvudsak av en fortsatt satsning på närsjukvården. Inom akutsjukvården har antalet läkarbesök minskat.

Danderyds sjukhus AB (DS)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i%	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Såld hälso- och sjukvård	1 512	1 443	5	1 474
– varav SLL internt	1 473	1 401	5	1 430
Övriga intäkter	225	232	-3	220
Summa verksamhetens intäkter	1 737	1 675	4	1 694
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-1 101	-1 045	5	-1 088
Övriga kostnader	-578	-594	-3	-574
Summa verksamhetens kostnader	-1 679	-1 639	2	-1 662
Avskrivningar	-32	-26	23	-33
Finansnetto	-2	4	-150	1
Resultat före disp. Och skatt	24	14		0
Bokslutsdispositioner och skatt	0	0	0	0
Resultat	24	14		0
Antal årsarbetare	2 479	2 485	0	2 400

DS redovisar ett resultat på 24 mkr, att jämföra med 14 mkr 2003 samt ett budgeterat nollresultat. Den positiva avvikelser beror främst på högre antal förlossningar och mammografier, nya avtal med försäkringskassan samt ökad försäljning av tjänster. Under 2004 förvärvades samtliga aktier i Prima Liv i Danderyd AB som driver en mödravårdscentral vid Danderyds sjukhus. Dotterbolaget har en årlig kostnad på ca 10 mkr och redovisar ett resultat på 0,2 mkr för 2004.

Norrtälje sjukhus AB (NTS)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr %	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Såld hälso- och sjukvård	343	374	-8	367
– varav SLL internt	336	366	-8	360
Övriga intäkter	46	48	-4	41
Summa verksamhetens intäkter	389	422	-8	408
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-264	-270	-2	-267
Köpt hälso- och sjukvård	-2	-18	-89	-17
Övriga kostnader	-112	-120	-7	-118
Summa verksamhetens kostnader	-378	-408	-7	-402
Avskrivningar	-7	-6	17	-7
Finansnetto	2	2	0	1
Resultat före disp. och skatt	6	10		0
Bokslutsdispositioner och skatt	0	0		0
Resultat	6	10		0
Antal årsarbetare	615	656	-6	630

NTS redovisar ett resultat på 6 mkr, att jämföra med 10 mkr 2003 samt ett budgeterat nollresultat. Under året har flera kostnadsreducerande åtgärder genomförts för att klara det sparbetning som beslutades i budgeten för 2004. Bland annat har antalet årsarbetare vid sjukhuset minskat med 41, eller ca 6%, jämfört med föregående år. En annan åtgärd var att 16 vårdplatser (i princip motsvarande en vårdavdelning) stängdes under 12 sommarveckor. Minskningen av såväl intäkter som kostnader beror också till viss del på att NTS enligt vårdavtalet ej längre har områdesansvar för den slutna psykiatriska vården. Förändringen innebär att BKV beställer denna vård direkt från SLSO.

S:t Eriks Ögonsjukhus AB (S:t Erik)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i %	Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Såld hälso- och sjukvård	238	241	-1	242
– varav SLL internt	224	215	0	224
Övriga intäkter	58	57	2	54
Summa verksamhetens intäkter	297	298	-1	296
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-159	-162	-1	-168
Övriga kostnader	-117	-127	-9	-118
Summa verksamhetens kostnader	-276	-288	-4	-285
Avskrivningar	-10	-10	0	-11
Finansnetto	0	1	-143	1
Resultat före disp. och skatt	10	0		0
Bokslutsdispositioner och skatt	0	0		0
Resultat	10	0		0
Antal årsarbetare	329	354	-7	337

S:t Erik redovisar ett resultat på 10 mkr, att jämföra med nollresultat år 2003 och ett budgeterat nollresultat. Den positiva avvikelser mot det budgeterade nollresultatet beror i huvudsak på att personalkostnaderna varit lägre än budgeterat.

Kostnaderna har under år 2004 minskat med 3,9% jämfört med bokslut 2003 vilket är lägre än den budgeterade kostnadsutvecklingen på -0,8%. Avvikelsen förklaras i huvudsak av låga personalkostnader. Antalet årsarbetare har minskat med 25 från 354 årsarbetare år 2003 till 329 år 2004.

Verksamheten har under år 2004 genomfört den av landstingsfullmäktige beslutade besparingen på 7 mkr. Förändringar som genomförts är huvudsakligen omorganisation av ögonbottenscreenings, minskad ”drop-in”-tid på akutmottagningen, övergång från slutenvård till dagkirurgi samt effektivisering av flödet för dagkirurgin.

Södersjukhuset AB (SÖS)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i %	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Såld hälso- och sjukvård	2 151	1 949	10,4	2 177
– varav SLL internt	2 101	1 910	10,0	2 075
Övriga intäkter	356	397	-10,2	291
Summa verksamhetens intäkter	2 507	2 346	6,9	2 468
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-1 545	-1 480	4,4	-1 585
Övriga kostnader	-792	-820	-3,4	-793
Summa verksamhetens kostnader	-2 337	-2 300	1,6	-2 379
Avskrivningar	-78	-69	13,6	-87
Finansnetto	0	1	-135,9	-2
Resultat före disp. och skatt	92	-22		0
Bokslutsdispositioner och skatt		0		
Resultat	92	-22		0
Antal årsarbetare	3 518	3 492	0,0	3 492

SÖS redovisar ett resultat på 92 mkr, att jämföra med -22 mkr år 2003 och ett budgeterat nollresultat. Avvikelsen mot det budgeterade resultatet beror bland annat på en ökad ersättning för förlossning, neonatalvård och sålda röntgentjänster samt lägre kostnader för bemanning.

De totala kostnaderna har under år 2004 ökat med 2%, vilket är lägre än den budgeterade kostnadsutvecklingen på 4%.

Produktionen vid SÖS har under 2004 varit högre än beställd nivå, framför allt en större patienttillströmning inom den slutna vården med 1 230 fler vårdtillfällen. Jämfört med 2003 har slutenvården ökat med 3% varav antalet förlossningar ökat med 12%.

Södertälje sjukhus (STS)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i %	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Såld hälso- och sjukvård	666	706	-5,7	677
– varav SLL internt	646	685	-5,7	657
Övriga intäkter	81	76	7,1	78
Summa verksamhetens intäkter	747	782	-4,4	755
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-531	-527	0,9	-522
Köpt hälso- och sjukvård	-14	-17	-18,5	-18
Övriga kostnader	-191	-210	-8,9	-196
Summa verksamhetens kostnader	-736	-753	-2,3	-736
Avskrivningar	-13	-13	2,2	-17
Finansnetto	0	1	-106,0	-2
Resultat	-2	16		0
Antal årsarbetare	1 254	1 304	-3,8	1 234

STS redovisar ett resultat på -2 mkr, att jämföra med 16 mkr 2003 och ett budgeterat nollresultat. Avvikelsen mot det budgeterade resultatet beror framför allt på lägre intäkter på grund av vikande förlossningsantal samt ökade pensionskostnader. STS har klarat att bibehålla 2003 års produktionsnivå inom geriatrik och akutsomatik, undantaget förlossningen.

Kostnaderna har under år 2004 minskat med 2%, vilket är lägre än den budgeterade kostnadsutvecklingen på -1%. Avvikelsen förklaras i huvudsak av restriktivitet med anskaffningar av material och investeringar samt av lägre kostnader för medicinsk service och köpt slutenvård. STS ålades i budget 2004 ett sparbetning på 50 mkr inom vårdgrenarna geriatrik och akutsomatik. Detta genomfördes genom omorganisering med minskat antal vårdplatser och 67 färre årsarbetare.

Karolinska Universitetssjukhuset (Karolinska)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i %	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Såld hälso- och sjukvård	7 904	7 676	3%	7 878
– varav SLL internt	7 411	7 197	3%	7 408
Övriga intäkter	2 372	2 443	-3%	2 392
Summa verksamhetens intäkter	10 276	10 119	2%	10 270
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-6 445	-6 482	-1%	-6 568
Köpt hälso- och sjukvård	-28	-46	-39%	-8
Övriga kostnader	-3 451	-3 474	-1%	-3 410
Summa verksamhetens kostnader	-9 925	-10 002	-1%	-9 986
Avskrivningar	-252	-226	12%	-267
Finansnetto	-2	1	-328%	-18
Resultat	96	-108		0
Antal årsarbetare	14 497	14 927	-2%	14 470

Karolinska Universitetssjukhuset (Karolinska) bildades den 1 januari år 2004 genom en sammanslagning av Karolinska sjukhuset och Huddinge Universitetssjukhus AB. Denna sammanslagning är den enskilt viktigaste åtgärden som Stockholms läns landsting genomfört i syfte att skapa en mer ändamålsenlig och kostnadseffektiv struktur för länets hälso- och sjukvård. Under 2004 har verksamheten genomfört besparingar motsvarande ca 122 mkr som följd av det strukturbeslut som fattades av landstingsfullmäktige.

Karolinska Universitetssjukhuset redovisar ett resultat på 96 mkr, att jämföra med det sammanslagna resultatet för Karolinska Sjukhuset och Huddinge Universitetssjukhus AB -108 mkr år 2003 och ett budgeterat nollresultat. Avvikelsen mot det budgeterade nollresultatet beror i huvudsak på lägre personal- och avskrivningskostnader samt högre finansiella intäkter.

Kostnaderna har under år 2004 minskat med 0,5% jämfört med bokslut 2003 vilket är lägre än den budgeterade kostnadsökningen på 0,4 %. Avvikelsen förklaras i huvudsak av lägre personalkostnader, en följd av bland annat lägre löneskultsförändring och löneutveckling samt minskad övertidsersättning. Antalet årsarbetare har reducerats med 430 från 14 927 till 14 497.

Vad gäller investeringar konstateras att Karolinska nyttjat 148 mkr av investeringsramen år 2004, vilket inneburit att Landstingsfullmäktiges beslutade investeringsbudget underskridits med 135 mkr. Orsaken till detta är att omstrukturering och utformning av den nya organisationen förskjutit arbetet med att realisera investeringsplanen.

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i %	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Såld hälso- och sjukvård	7 199	7 043	2,2	7 120
– varav SLL internt	7 040	6 868	2,5	6 977
Övriga intäkter	1 137	1 450	-21,6	961
Summa verksamhetens intäkter	8 336	8 494	-1,9	8 081
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-5 689	-5 446	4,5	-5 751
Köpt hälso- och sjukvård	-210	-217	-3,0	-204
Övriga kostnader	-2 219	-2 686	-17,4	-2 067
Summa verksamhetens kostnader	-8 119	-8 349	-2,8	-8 022
Avskrivningar	-53	-54	-2,6	-60
Finansnetto	8	10	-25,0	3
Resultat	172	101		2
Antal årsarbetare	12 693	12 623	0,6	12 630

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) bildades i april år 2004 när de tre förvaltningsdrivna produktionsområdena sammanfördes till en förvaltning under en förvaltningschef och en styrelse. SLSO ansvarar för den förvaltningsdrivna vården utanför akutsjukhusen. Detta omfattar primärvård, geriatrik och psykiatri, habilitering, beroendevård samt avancerad sjukvård i hemmet. Vårdproduktionen inom psykiatrin har ökat jämfört med föregående år. Även antalet läkarbesök och antalet totala besök inom primärvården uppvisar en ökande trend. Geriatrikens vårdtillfällen är oförändrat jämfört med 2003, samtidigt som medelvårdtiden har minskat.

SLSO redovisar ett resultat på 172 mkr. Resultatet ska jämföras med det sammanslagna resultatet för de tre förvaltningsdrivna produktionsområdena 2003 på 101 mkr och ett budgeterat resultat på 2 mkr.

Kostnaderna har under år 2004 minskat med 3 % vilket är lägre än den budgeterade kostnadsreduktionen -4 %. Avvikelsen förklaras i huvudsak av ökade kostnader för medicinsk service, lokalkostnader och övriga verksamhetskostnader.

Folktandvården Stockholms län AB (Folktandvården)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i %	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Såld tandvård ¹⁾	596	591	1%	583
Patientavgifter ²⁾	572	535	7%	542
Övriga intäkter	23	34	-32%	20
Summa verksamhetens intäkter	1 190	1 160	3%	1 145
<i>– varav SLL internt</i>	<i>482</i>	<i>500</i>	<i>-4%</i>	<i>478</i>
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-756	-755	0%	-769
Köpt tandvård	-6	-5	23%	-5
Övriga kostnader	-338	-338	0%	-310
Summa verksamhetens kostnader	-1 100	-1 098	0%	-1 084
Avskrivningar	-35	-39	-12%	-36
Finansnetto	2	0	482%	0
Resultat före disp. och skatt	57	24		25
Antal årsarbetare	1 926	2 021	5%	1 990

1) avser huvudsakligen barntandvård men även vuxentandvård 2) avser vuxentandvård

Folktandvården redovisar ett resultat på 57 mkr, att jämföra med 23 mkr år 2003 och de budgeterade resultatet på 25 mkr. Avvikelsen mot det budgeterade resultatet beror i huvudsak på högre intäkter som är en följd av bättre debitering, en något större patientvolym samt en effektivisering av verksamheten. Även de låga personalkostnaderna samt reduktion av lokalkostnader har bidraget till det positiva resultatet.

Kostnaderna har ökat med 0,3% under år 2004 jämfört med bokslut 2003 vilket dock är högre än den budgeterade kostnadsutvecklingen på -1,2%. Avvikelsen förklaras i huvudsak av högre tandteknikkostnader för vuxna som är en följd av +65 reformen. Antalet årsarbetare har minskat med 95. En del av minskningen, dvs 53 årsarbetare, beror på att käkkirurgin har förts över till SÖS och Karolinska.

Stockholm Care AB

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	89	75	71
<i>– varav SLL internt</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>2</i>
Resultat	8	4	3
Antal årsarbetare	10	13	12

Stockholm Care AB redovisar ett resultat som uppgår till 8 mkr, vilket är drygt 4 mkr bättre än budgeterat resultat.

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	109	108	109
– varav SLL internt	107	104	109
Resultat	-8	-8	-8
Antal årsarbetare	227	228	229

AISAB redovisar ett resultat på -8 mkr, vilket är samma resultat som föregående år. Avvikelsen mot budget är -0,5 mkr och beror i huvudsak på minskade intäkter på grund av uppdragsminskning, lägre indexuppräknings av avtalsersättning samt ökade pensionskostnader. Kostnaderna har under år 2004 ökat med 1% vilket är i paritet med den budgeterade kostnadsutvecklingen.

Kollektivtrafik

AB Storstockholms Lokaltrafik (SL)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i %	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Linjetrafikintäkter	3 818	3 329	15	3 778
Övriga intäkter	1 946	1 889	3	1 931
Tillskott ¹⁾	3 820	3 861	-1	3 820
Summa verksamhetens intäkter	9 584	9 079	6	9 529
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-304	-285	6	-316
Köpt trafik ²⁾	-6 131	-6 127	0	-6 190
Övriga kostnader	-2 050	-1 706	20	-1 965
Summa verksamhetens kostnader³⁾	8 485	-8 118	5	-8 471
Avskrivningar	-761	-636	20	-708
Finansnetto	-220	-255	-14	-350
Resultat före disp. och skatt	118	70	69	
Resultat	118	70	69	0
Antal årsarbetare	565	534	6	

1) Tillskottet redovisas fr.o.m. 2003 bland verksamhetens intäkter.

2) Köpt trafik 2003 justerat med 356 mkr för SJ-kostnad som redovisas bland övriga kostnader

3) Summa verksamhetens kostnader 2003 inkluderar jämförelsestörande post med +101 mkr. Exklusive denna post är kostnadsökningen 3%.

SL redovisar ett resultat på 118 mkr, en förbättring med 48 mkr jämfört med 2003 och 118 mkr jämfört med budget. Budgetavvikelsen består dels av förbättrat finansnetto till följd av ett lägre ränteläge och dels högre linjetrafikintäkter vilket är ett resultat av arbetet med intäktssäkring. Jämfört med 2003 har en intäktsökning skett framför allt beroende på taxehöjningen den 1 mars. De ökade verksamhetskostnaderna avser främst underhåll av infrastruktur och lokalkostnader. Avskrivningarna är 20% högre än 2003, vilket beror på ökade budgeterade avskrivningar men också på högre avskrivningar jämfört med årets budget. Finansnettot är 14% lägre och är en följd av lägre räntekostnader för leasingkontrakten.

Trafikproduktionen blev något mindre än budget men ökade jämfört med 2003. Tunnelbane- och pendeltågstrafiken ökade medan busstrafiken och trafiken på Roslagsbanan minskade. Vårens prishöjning bedöms vara huvudorsak till att resandet har minskat med 1% och antal påstigande en vanlig vardag uppgår till 2 259 000 (2 273 000).

Regionplane- och trafiknämnden (RTN)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	73	78	72
– varav SLL internt	71	75	71
Resultat	1	1	0
Antal årsarbetare	46	48	47

RTN redovisar ett resultat om 1 mkr vilket är detsamma som 2003. Det positiva resultatet är en följd av administrativa besparingar. Verksamhetens intäkter respektive kostnader är 6% lägre än föregående år och är en anpassning till det minskade landstingsbidraget.

Fastigheter

Landstingsfastigheter Stockholm (LFS)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	För- ändr i %	LF Budget 2004
Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens intäkter	2 149	2 106	2	2 091
– varav SLL internt	1 758	1 583	4	1 655
Vinst fastighetsförsäljningar	75	5	1 400	60
Summa verksamhetens intäkter	2 224	2 111	5	2 151
Verksamhetens kostnader				
Avskrivningar	-448	-438	2	-464
Finansiella intäkter	8	8	0	5
Finansiella kostnader	-233	-273	-15	-343
Resultat	608	420	45	459

LFS är en resultatenhet för redovisning av landstingets fastigheter. Årets resultat uppgick till 608 mkr att jämföra med föregående års utfall på 420 mkr och 2004 års budget på 459 mkr. Förbättringen uppnåddes genom bättre förvaltningsresultat, lägre räntekostnader samt högre realisationsvinster. Årets investeringsvolym uppgick till 675 mkr.

Locumkoncernen

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	173	181	168
– varav SLL internt	164	175	159
Resultat	11	8	5
Antal årsarbetare	182	185	189

Locum AB har landstingets uppdrag att förvalta landstingets fastigheter enligt gällande förvaltningsavtal. Årets resultat uppgick till 11 mkr att jämföra med föregående års utfall på 8 mkr och 2004 års budget på 5 mkr. Resultatförbättringen beror dels på vakanta tjänster, dels på återhållsamhet vad gäller köpta tjänster, data samt lokalkostnader.

Övrig verksamhet

Kulturnämnden (KN)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	268	281	262
– varav SLL internt	256	269	254
Resultat	0	1	0
Antal årsarbetare	48	46	41

KN uppnår ett nollresultat för 2004, vilket överensstämmer med budget. Av nämndens 254 mkr i landstingsbidrag har största delen gått till stöd för regional kulturverksamhet, vilket dock har minskat något som en följd av reducerat landstingsbidrag för 2004.

Landstingsrevisorerna

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	31	28	31
– varav SLL internt	31	28	31
Resultat	2	1	0
Antal årsarbetare	26	25	26

Årets resultat för Landstingsrevisorerna uppgår till 2 mkr för 2004, vilket är 1 mkr bättre än utfall 2003 och 2 mkr bättre än budget 2004. Den största avvikelserna mot budget beror framför allt på lägre löne- och personalkostnader på cirka 1 mkr.

Patientnämnden (PaN)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	13	12	12
– varav SLL internt	12	11	11
Resultat	0	0	0
Antal årsarbetare	16	17	17

PaN redovisar i likhet med föregående år ett nollresultat. Nämnden har under 2004 mottagit 5 135 patientärenden med klagomål/synpunkter på vården vilket är det högsta antalet i nämndens historia.

MediCarrier AB

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	289	289	306
– varav SLL internt	224	222	223
Resultat	0	3	0
Antal årsarbetare	91	90	88

MediCarrier AB redovisar ett nollresultat år 2004, att jämföra med 3 mkr år 2003 och ett budgeterat nollresultat. Kostnaderna har under år 2004 ökat med 0,4% jämfört med 2003, vilket är lägre än den budgeterade kostnadsutvecklingen på 6,3%. Avvikelsen förklaras i huvudsak av lägre kostnader för inköp av material och varor som är en följd av att Stockholms läns landstings interna och externa kunder minskat sina inköp från MediCarrier. Antalet årsarbetare är i stort oförändrat.

AB SLL Internfinans (Internfinans)

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	54	44	38
– varav SLL internt	30	32	33
Resultat	4	4	3
Antal årsarbetare	10	10	10

Internfinans redovisar ett resultat för 2004 på 3,9 mkr, vilket är 1,3 mkr bättre än budget. Den främsta anledningen till detta var landstingskoncernens förbättrade likviditetssituation. Under 2004 förlängdes banktjänstavtalet med Nordea i 2 år. En övergång till Nordeas nya koncernkontosystem KVK har genomförts och omfattar alla förvaltningar och bolag inom landstinget.

Landstingshuset i Stockholm AB

mkr	Utfall 2004	Utfall 2003	LF Budget 2004
Intäkter	192	37	0
– varav SLL internt	192	1	0
Resultat	109	-31	-51
Antal årsarbetare	0	0	0

Utfallet för 2004 är 109 mkr vilket är 140 mkr bättre än motsvarande period 2003 och 160 mkr bättre än budget. Resultatförbättringen förklaras huvudsakligen av att återläggning gjorts av tidigare nedskrivningar av aktier i dotterbolag med 190 mkr. Motsvarande avvikelse gäller även utfall jämfört med årsbudget för 2004.

Resultat- och balansräkning, finansieringsanalys samt noter

Resultaträkning

mkr	Not	Koncernen		Landstinget	
		2004	2003	2004	2003
Verksamhetens intäkter	2	15 043	14 457	8 734	8 490
Verksamhetens kostnader	2	-48 863	-48 664	-43 940	-43 835
Avskrivningar	3	-1 781	-1 597	-815	-628
Verksamhetens nettokostnader		-35 601	-35 804	-36 021	-35 973
Skatteintäkter	4	40 784	38 305	40 784	38 305
Generellt statsbidrag	4	1 956	2 048	1 956	2 048
Inkomst- och kostnadsutjämning	4	-5 361	-5 379	-5 361	-5 379
Skatteintäkter, generellt stats- bidrag, utjämning		37 379	34 974	37 379	34 974
Finansiella intäkter	5	94	108	173	180
Finansiella kostnader	6	-967	-993	-769	-968
Resultat efter finansiella poster		905	-1 715	762	-1 787
Årets resultat		905	-1 715	762	-1 787

Balansräkning

mkr	Not	Koncernen		Landstinget	
		2 004	2003	2004	2003
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>					
Nyttjanderätter	7	6	7	0	0
Goodwill		3	0	0	0
 <i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska	8	25 120	23 849	8 060	8 070
Maskiner och inventarier	9	3 632	3 870	2 977	2 712
Pågående nyanläggningar, förskott avseende materiella anläggningstillgångar	10	4 685	4 564	738	543
 <i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Finansiella anläggningstillgångar	13	1 073	1 125	6 949	7 069
Summa anläggningstillgångar		34 519	33 415	18 724	18 394
 Omsättningstillgångar					
Förråd mm		243	210	82	30
Kortfristiga fordringar	14	4 660	5 901	4 003	4 424
Kortfristiga placeringar		1 978	515	0	0
Kassa och bank		81	275	257	40
Summa omsättningstillgångar		6 962	6 901	4 342	4 494
 Summa tillgångar		 41 481	 40 316	 23 066	 22 888

Balansräkning, koncernen

mkr	Not	Koncernen		Landstinget	
		2004	2003	2004	2003
Eget kapital och skulder					
Eget kapital					
Ingående eget kapital	15	-191	1 520	-1 931	-144
Förändring av ingående eget kapital	15		4		
Årets resultat	15	905	-1 715	762	-1 787
Summa eget kapital		714	-191	-1 169	-1 931
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16	5 548	4 713	4 941	4 081
Andra avsättningar	17	2 343	2 348	1 234	1 461
Summa avsättningar	20	7 891	7 061	6 175	5 542
Skulder					
Långfristiga skulder	18	20 710	22 164	8 305	9 790
Kortfristiga skulder	19	12 166	11 282	9 755	9 487
Summa skulder	20	32 876	33 446	18 060	19 277
Summa eget kapital och skulder		41 481	40 316	23 066	22 888
Panter och därmed jämförliga säkerheter		inga	inga	inga	inga
Ansvarsförbindelser	21				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna		17 831	17 418	17 831	17 418
Övriga ansvarsförbindelser		1 964	1 696	13 627	13 721
Summa ansvarsförbindelser		19 795	19 114	31 458	31 139

Finansieringsanalys

mkr	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
<i>Verksamhetens kassaflöde</i>				
Resultat efter finansiella poster	905	-1 715	762	-1 787
Justering för ej kassapåverkande poster	1) 1 621	1 338	513	1 242
Summa kassaflöde från verksamheten	2 526	-377	1 275	-545
<i>Förändring av rörelsekapital (exkl likvida medel)</i>				
Ökning(-) resp minskning(+) av förråd	-33	11	-52	13
Ökning(-) resp minskning(+) kortfristiga fordringar	1 241	474	421	1 294
Ökning (+) resp minskning (-) av kortfristiga skulder (exkl leasing- och lånefinansiering)	431	796	-197	-1 008
<i>Förändring av rörelsekapital</i>	<i>1 639</i>	<i>1 281</i>	<i>172</i>	<i>299</i>
Kassaflöde före investeringar	4 165	904	1 447	-246
<i>Investeringar</i>				
Investeringar (inkl leasing)	-3 036	-3 993	-921	-1 078
Anläggningstillgångar förvärvad (-)/ avyttrad (+) verksamhet	0	18	-499	0
Försäljningar / Lösta leasingkontrakt	270	311	164	52
Avaktiveringar	66	0	66	0
Omklassificeringar	-188	51	0	2
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	52	59	120	-224
Erhållna statsbidrag för investeringar	325	292	0	0
<i>Nettoförändring av investeringsverksamheten</i>	<i>-2 511</i>	<i>-3 262</i>	<i>-1 070</i>	<i>-1 248</i>
Kassaflöde efter investeringar	1 654	-2 358	377	-1 494
<i>Lånefinansiering</i>				
Ökning(+) resp minskning(-) av kort- och långfristig upplåning	-1 000	1 174	-1 000	1 182
Förändring av leasingfinansiering	-220	1 219	107	-20
<i>Nettoförändring av lånefinansiering</i>	<i>-1 220</i>	<i>2 393</i>	<i>-893</i>	<i>1 162</i>

Finansieringsanalys

mkr	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
<i>Övrig finansiering</i>				
Förändring av pensionsavsättning	835	520	860	351
Förändring av långfristiga skulder	0	0	-127	-17
<i>Nettoförändring av övrig finansiering</i>	<i>835</i>	<i>520</i>	<i>733</i>	<i>334</i>
Förändring av likvida medel	1 269	555	217	2
Likvida medel vid årets början	790	235	40	38
Likvida medel vid periodens slut	2 059	790	257	40
Summa disponibla likvida medel	2 059	790	257	40
Outnyttjad checkräkningskredit	1 500	1 800		
Outnyttjade avtalade krediter	5 000	2 400		
Total betalningsberedskap	8 559	4 990		
<i>1) Justering för ej kassapåverkande poster</i>				
Avskrivningar	1 781	1 597	815	628
Förändring av andra avsättningar	-5	-111	-227	614
Erhållna statsbidrag, intäktsförda	-105	-81	0	0
Realisationsresultat (- Reavinst/+ Reaförlust)	-81	-71	-75	0
Förändring eget kapital AB SL	0	4	0	0
Övriga poster	31			
Justering för ej kassapåverkande poster	1 621	1 338	513	1 242

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt kommunallagen och lag om kommunal redovisning och i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Sammanställd redovisning

I landstingskoncernen ingår nämnder, styrelser och bolag. Utgångspunkten för den sammanställda redovisningen (koncernbokslutet) är de nämnd-/styrelsebehandlade balans- och resultaträkningarna för respektive resultat-enhet och dotterbolag. Eftersom koncernredovisningen ska avspegla koncernens relation till omvärlden elimineras alla interna mellanhavanden. Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvs metoden. Med förvärvs-metoden avses att det av landstinget vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i dotterbolag har eliminerats. Därefter intjänat kapital räknas in i koncernens eget kapital.

Koncernens avgränsning

SL:s och Landstingshusets underkoncerner är upprättade med full konso-lidering och intagna i sin helhet i landstingskoncernen. Intressebolag har intagits enligt kapitalandelsmetoden. Resultatandelar från intresseföretag inkluderas i verksamhetens nettokostnader. Skuld till minoritet redovisas bland övriga kortfristiga skulder.

Skatteintäkter

Skatteintäkter har periodiserats i enlighet med rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning. I not 4 finns en mer ingående beskrivning av skatteintäkterna i redovisningen.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över den bedömda ekonomiska livslängden. Härvid tillämpas följande avskrivningssatser:

Nyttjanderätter	10%
Goodwill	20%
Byggnader	2-4%
Ombyggnader i förhyrda lokaler	10%
Inventarier	10-20%
Byggnadsinventarier	6%
Medicinteknisk utrustning	10-33%
Fordon	20-33%
Datorer	10-33%
Skepp	4-10%

Leasing

För att ge en rättvisande bild inkluderas leasade objekt enligt finansiella leasingavtal i balansräkningen för koncernen och landstinget, medan samtliga leasingavtal redovisas som operationella i underliggande enheter. I

resultaträkningen för koncernen och landstinget redovisas kostnader avseende finansiella leasingkontrakt som kostnader för avskrivningar och ränta i stället för som leasingavgifter. Periodens resultat påverkas däremot inte av denna redovisning.

Bolagsskatt

Bolagen i Landstingshuskoncernen behöver inte betala inkomstskatt då koncernen, i enlighet med gällande skatteregler, genom koncernbidrag och aktieägartillskott, kan utjämna de skattemässiga resultaten inom koncernen. Koncernen har historiskt inte behövt betala inkomstskatter och bedömer att med oförändrade skatteregler blir det inte heller aktuellt att betala inkomstskatter inom överskådlig framtid. Mot den bakgrunden bedöms Redovisningsrådets rekommendation RR9 inte vara tillämplig för koncernen.

SL-koncernen använder balansräkningsmetoden för att beräkna uppskjutna skatteskulder och fordringar. Balansräkningsmetoden innebär att beräkningen görs utifrån skattesatser på balansdagen applicerat på skillnader mellan en tillgångs eller en skulds bokföringsmässiga respektive skattemässiga värde samt förlustavdrag.

Den beräknade uppskjutna skatteskulden hänförlig till temporära skillnader uppgår till ett belopp väsentligt understigande uppskjuten skattefordran relaterad till outnyttjade underskottsavdrag. Detta innebär att uppskjuten skatteskuld inte kommer att realiseras som aktuell skatt. Då framtida skattemässiga överskott för SL förväntas bli av begränsad omfattning, torde värdet av det ackumulerade underskottet kunna bedömas som högst osäkert. Mot bakgrund av ovanstående redovisar inte moderbolaget och dotterbolagen uppskjuten skatt i resultat- och balansräkningen.

Förråd

Förråd värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. För homogena varugrupper tillämpas kollektiv värdering.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Koncerninterna transaktioner

Transaktioner mellan landstingskoncernens förvaltningar och bolag har redovisats i enlighet med deras ekonomiska innebörd.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs. I de fall valutasäkringsåtgärd genomförts, t ex terminssäkring, används terminskursen.

Åtaganden utanför balansräkningen

SLL hade per 2004-12-31 tecknat ränteswapavtal om totalt 4 250 mkr i syfte att låsa in en fast ränta och skydda kassaflödet för lån och finansiell leasing med rörlig ränta.

En ränteswap innebär att två aktörer byter räntebetalningsflöden med varandra. Det vill säga en part betalar fast ränta men önskar rörlig ränta och en annan part betalar rörlig ränta men vill betala fast ränta på sina respektive krediter. Ett av motiven för att träffa avtal om en ränteswap kan exempelvis vara anpassning av räntebindningstid i skuldportföljen för att därigenom ta hänsyn till önskad risk och egna förväntningar på räntemarknaden.

SLL har för avsikt att inneha avtalen löptiden ut. Marknadsvärdet kommer att variera under löptiden dock utan resultatpåverkan. När avtalstiden löper ut är marknadsvärdet noll.

Not 2 Verksamhetens intäkter och kostnader

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Verksamhetens intäkter				
Patientavgifter, sjukvård	519	479	412	311
Patientavgifter, tandvård	585	535	3	0
Trafikantavgifter	3 976	3 467	128	108
Såld hälso- och sjukvård	889	876	742	508
Såld tandvård	138	115	4	0
Försäljning av övriga primärtjänster	104	98	81	83
Hysesintäkter, försäljning övriga tjänster, material och varor	2 673	2 824	1 632	1 760
Bidrag för läkemedelsförmånen	3 904	3 728	3 904	3 728
Övriga statsbidrag och övriga bidrag	1 861	2 047	1 744	1 949
Övriga intäkter 2)	394	288	84	43
Summa verksamhetens intäkter	15 043	14 457	8 734	8 490
Kostnader				
Personalkostnader 1)	18 494	18 284	14 107	11 162
Köpt hälso- och sjukvård	8 380	8 022	12 583	15 280
Köpt tandvård	180	165	610	600
Köpt trafik	6 990	7 389	760	808
Köpta övriga primärtjänster	27	27	37	41
Verksamhetsanknutna tjänster (lab., röntgen m.m.)	1 144	1 148	1 210	1 299
Läkemedel inom läkemedelsförmånen	3 970	3 972	3 924	3 968
Övriga material och varor	2 483	2 427	1 923	1 232
Lämnade bidrag	663	849	870	1 371
Lämnade bidrag till SL	0	0	3 820	3 861
Lokal- och fastighetskostnader, hyra av anläggningstillgångar	2 186	2 118	1 734	1 687
Övriga kostnader 2)	4 346	4 263	2 362	2 526
Summa verksamhetens kostnader	48 863	48 664	43 940	43 835

1) Personalkostnader

Koncernen	Ledning		Övrig		Övrig personal			Totalt
	förtroendev		ledning					
	alda				2004	2003	2004	
	2004	2003	2004	2003	2004	2003	2004	2003
Löner och arvoden	38	37	31	36	11910	11 743	11979	11 816
Sociala, pensions- och övr. personalkostnader	13	13	21	18	6481	6 436	6515	6 467
Summa personalkostnader	51	50	52	54	18 391	18 179	18 494	18 283

Med ledning avses ledamöter och suppleanter i nämnder och styrelser samt VD, vice VD, förvaltningschef och bitr. förvaltningschef.

2) *Specifikation över realisationsresultat*

I övriga verksamhetsintäkter och övriga verksamhetskostnader ingår realisationsresultat avseende försäljning av dotterföretag och materiella anläggningstillgångar.

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Övriga verksamhetsintäkter				
<i>Realisationsvinster</i>				
vid försäljning av dotterföretag och intresseföretag	0	1	0	0
vid Landstingsfastigheter	75	5	75	5
Stockholms försäljning av materiella anläggningstillgångar				
vid SL-koncernens försäljning av övriga tillgångar	5	85		
vid övriga försäljningar av materiella anläggningstillgångar	5	0	1	0
Övriga verksamhetskostnader				
<i>Realisationförluster</i>				
vid Landstingsfastigheter	0	5	0	5
Stockholms försäljning av materiella anläggningstillgångar inkl försäljningsomkostnader				
vid SL-koncernens försäljning av övriga tillgångar	3	0	0	0
vid övriga försäljningar av materiella anläggningstillgångar	1	15	1	0
Realisationsresultat netto vid försäljning av dotterföretag och materiella anläggningstillgångar	81	71	75	0

Not 3 Avskrivningar

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>				
Nyttjanderätter	1	1	0	0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1032	907	265	267
Maskiner och inventarier	748	689	550	361
Summa avskrivningar	1 781	1 597	815	628

Not 4 Skatteintäkter, generellt statsbidrag och utjämning

	Koncernen	
	2004	2003
Preliminära skatteintäkter	41 297	38 513
Prognos för avräkningslikvid 2004 resp. 2003	-333	-274
Justeringspost för skatteintäkter 2003 resp. 2002	-180	66
Summa skatteintäkter	40 784	38 305
Invånarrelaterat generellt statsbidrag	1 551	1 664
Generellt sysselsättningsstöd	339	200
Nyanställningsstöd	66	184
Summa generellt statsbidrag	1 956	2 048
Kostnadsutjämning	-376	-370
Införandetillägg för kostnadsutjämning	1 012	1 229
Inkomstutjämning	-5 668	-5 922
Nivåjustering	-329	-316
Summa inkomst- och kostnadsutjämning	-5 361	-5 379
Summa skatteintäkter, generellt statsbidrag och utjämning	37 379	34 974

Preliminära skatteintäkter för 2004 utgörs av skatteunderlaget i länet för inkomståret 2002 uppräknat till 2004 års nivå med uppräkningsfaktorer för åren 2003 och 2004, multiplicerat med skattesatsen för 2004 (12,27 %). Dessutom ingår för bägge åren den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomst, den s.k. 200-kronan, som temporärt har överförts till kommuner och landsting och som uppgick till 90 mkr 2003 och 92 mkr 2004.

Prognos för avräkningslikvid 2004, som utbetalas i januari 2006, utgörs av differensen mellan de preliminära skatteintäkterna 2004 och prognosen för de slutliga skatteintäkterna 2004. Denna prognos baseras på det slutliga taxeringsutfallet för inkomståret 2003 uppräknat med den av Ekonomistyrningsverket i december 2004 beräknade uppräkningsfaktorn för 2004. Det är här fråga om en prognos för den kollektiva avräkningslikviden för samtliga landsting, som fördelas med ett enhetligt krontal per invånare.

Justeringspost för skatteintäkter 2003 utgörs av differensen mellan prognosen på avräkningslikviden som beräknades för 2003 och den definitiva slutavräkningen för samma år som utbetalas i januari 2005. Även här handlar det om den kollektivt beräknade avräkningen för hela landstingssektorn, som fördelas med ett enhetligt kronantal per invånare.

Invånarrelaterat generellt statsbidrag är dels ett allmänt finansiellt stöd till verksamhet i kommuner och landsting, dels ett instrument för att genomföra ekonomiska regleringar mellan staten och kommuner/landsting. Det invånarrelaterade generella statsbidraget utgår med ett enhetligt kronantal/inv.

Åren 2002-2004 har staten utbetalat ett tillfälligt sysselsättningsstöd till kommuner och landsting. Det består av två delar, dels ett generellt sysselsättningsstöd som år 2004 uppgår till 1,73 % av lönekostnadsunderlaget, dels ett nyanställningsstöd som uppgår till 32,82 % (motsvarande de sociala avgifterna) av ökningen av lönekostnadsunderlaget utöver 4 % mellan 2002 och 2003. Nyanställningsstödet upphörde 2004, och det belopp som redovisas här (66 mkr) är en avräkning för skillnaden mellan det preliminärt beräknade stödet i bokslutet för 2003 och det slutliga stödet.

Kostnadsutjämning utgörs för SLL av den avgift landstinget betalar till utjämningsystemet p.g.a. att den strukturella kostnadsnivån för landstinget understiger genomsnittet för riket. År 2000 förändrades beräkningsmodellen för kostnadsutjämningen, och SLL erhåller under perioden 2000-2004 ett införandetillägg som kompensation för den försämring detta medförde.

Inkomstutjämning utgörs för SLL av den avgift landstinget betalar till utjämningsystemet p.g.a. att skattekraften (inkomstnivån) i länet överstiger genomsnittet för riket.

Nivåjustering är en beräkningsteknisk post vars huvudsakliga syfte är att finansiera de införandetillägg som utgår till landsting som drabbats av sänkta bidrag i utjämningsystemet.

Not 5 Finansiella intäkter

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Ränteintäkter på räntebärande värdepapper	24	12	0	0
Resultat vid försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	7	0	0
Övriga räntor	70	89	7	11
Räntor på intern utlåning	0	0	166	169
Summa finansiella intäkter	94	108	173	180

Not 6 Finansiella kostnader

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Räntor	552	548	541	501
Räntedel pensionskostnader	218	205	192	179
Nedskrivning av finansiella	10	2	0	199
Räntekostnader, leasingkulld	187	238	3	1
Räntor på intern inlåning	0	0	33	88
Summa finansiella kostnader	967	993	769	968

Not 7 Nyttjanderätter

	Koncernen	
	2004	2003
Ingående anskaffningsvärde	172	144
Omklassificeringar		28
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	172	172
Ingående avskrivningar	-158	-142
Årets avskrivningar	-1	-1
Omklassificeringar	0	-15
Utgående ackumulerade avskrivningar	-159	-158
Ingående nedskrivning	-7	0
Nedskrivning	0	-7
Utgående nedskrivningar	-7	-7
Summa utgående värde	6	7

Not 8 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Ingående anskaffningsvärde	30 948	28 843	9 599	10 996
Inköp	2 456	3 584	370	650
Anläggning i köpt verksamhet	0	0	12	0
Försäljningar och utrangeringar	-502	-776	-139	-25
Anläggningar i såld verksamhet	0	-16	0	0
Omklassificeringar	446	-687	0	-2022
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	33 348	30 948	9 842	9 599
Ingående avskrivningar	-7 099	-6 217	-1 529	-2 091
Försäljningar och utrangeringar	307	592	12	4
Anläggningar i såld verksamhet	0	6	0	0
Årets avskrivningar	-1 032	-907	-265	-267
Omklassificeringar	-404	-573	0	825
Utgående ackumulerade avskrivningar	-8 228	-7 099	-1 782	-1 529
Summa utgående värde	25 120	23 849	8 060	8 070
Utgående planenligt restvärde uppdelat på anläggningstyp:				
Byggnader	9 143	8 825	6 422	6 420
Mark	1 654	1 629	1 557	1 581
Markanläggning	264	149	24	21
Ombyggnad i förhyrda lokaler	135	141	57	48
Fartyg	267	184	0	0
Rullande materiel	402	291	0	0
Leasat rullande materiel	8 497	8 678	0	0
Spåranläggningar	4 758	3 952	0	0
Summa utgående värde	25 120	23 849	8 060	8 070

Omklassificeringarna avser främst en justering av anskaffningsvärden och ackumulerade avskrivningar avseende rullande materiel, och en överföring från

Not 9 Maskiner och inventarier

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Ingående anskaffningsvärde	7 354	4 479	4 787	2 262
Inköp	548	1 168	356	700
Inventarier i köpt verksamhet	0	0	487	0
Försäljningar och utrangeringar	-246	-259	-161	-153
Inventarier i sålda verksamheter	0	-9	0	0
Omklassificeringar	3	1 975	0	1 978
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 659	7 354	5 469	4 787
Ingående avskrivningar	-3 484	-2 238	-2 075	-1 053
Försäljningar och utrangeringar	209	221	133	121
Inventarier i sålda verksamheter	0	1	0	0
Årets avskrivningar	-748	-689	-550	-361
Omklassificeringar/justeringar	-4	-779	0	-782
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 027	-3 484	-2 492	-2 075
Summa utgående värde	3 632	3 870	2 977	2 712

Not 10 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Ingående balans	4564	5 334	543	815
Under året nedlagda kostnader	689	725	676	705
Under året genomförda omfördelningar	-657	-1 495	-481	-977
Omklassificeringar	89	0	0	0
Summa pågående nyanläggningar och förskott	4 685	4 564	738	543

Not 11 Leasingavgifter
Leasingkostnader, koncernen

	Leasingavgifter per förfalloår (kontrakt tecknade t o m 2004)						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010-
Finansiell leasing	518	578	653	754	759	741	6181
Operationell leasing	113	113	108	102	86	84	82
Summa leasing	631	691	761	856	845	825	6263

Leasingkostnader, landstinget

	Leasingavgifter per förfalloår (kontrakt tecknade t o m 2004)						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010-
Finansiell leasing	12	8	4	4	4	4	4
Operationell leasing	13	9	6	3	2	2	2
Summa leasing	25	17	10	7	6	6	6

Not 12 Investeringar, koncernen
Fastighetsinvesteringar

	Total kostnad		Innevarande år 2004	
	Fastställd total kostnad	Ackumulerad förbrukning	Utfall 2004	Budget 2004
Karolinska sjukhuset				
F4 interimbyggnad akuten	122	103	26	41
F1:00-ombyggnad av akuten	47	26	21	30
F01/02-ombyggnad centralop	37	23	4	16
L1-ombyggnad	80	47	39	57
K8-temporär reservkraft	28	17	8	10
Reserv-o kraftsförs. inkl.spänningsoml.	295	179	149	167
Påbyggnad C2	153	148	7	-
Ombyggnad A-IVA	28	28	3	6
Ombyggnad B76-B78	19	21	3	3
Nya lokaler Astra Zeneca	27	2	2	-
Södersjukhuset				
Barn och ungdomspsykiatri	139	139	100	81
Ombyggnad för södra BB	32	32	16	12
Ombyggnad för UVA/IVA	40	40	3	-
Ombyggnad för apoteket	21	21	-	16
Övrigt				
Bromma Sjukhus By 47	325	263	10	4
Jakobsbergs sjh, brandåtgärder	0	0	0	19
Sabb, Ny lokal Syncentral Nord	21	2	2	-
Ospecificerade objekt			282	462
Summa Fastighetsinvesteringar			675	924

Not 12 Investeringar, koncernen
Trafikinvesteringar

Brutto	Total kostnad		Innevarande år 2004	
	Fastställd produktionskostnad	Ackumulerad förbrukning (0412)	Utfall 2004	LF Budget 2004
AB Storstockholms Lokaltrafik				
Specificerade objekt				
<i>Tunnelbana</i>				
Modernisering och upprustning	*	*	144	121
Upprustning kanalisation tb 1-3	195	12	6	12
Utbyte likriktarstationer	*	*	10	22
Frånskiljarskåp för Vagn 2000	172	59	41	28
Nya vagnar, Vagn 2000 tb 2	3 164	3 186	142	121
Modernisering av stationer	*	*	92	75
Ombyggnad elmatning depåer	150	69	31	27
Utbyte rulltrappor o hissar	*	*	40	44
<i>Pendeltåg</i>				
Nya pendeltågsvagnar	4 114	1 493	66	71
Modernisering pendeltågstationer	*	*	4	24
Ny pendeltågsdepå Upplands-Bro	790	461	284	400
Ny pendeltågsdepå Odensala	360	-	-	20
<i>Lokalbanor - Tvärbanan</i>				
Upprustning Roslagsbanan	*	125	45	45
Spårbyte inkl växlar Roslagsbanan	*	14	2	5
<i>Övriga</i>				
Modernisering bytespkt/bussterm (Liljeholmen)	209	302	81	70
Omstrukturering bussdepåer	737	8	4	2
REKO nytt biljettsystem	303	52	16	120
Realtid IT-stöd för kundkommunikation m.m.	409	235	137	70
Summa specificerade objekt			1 145	1 277
*) ej relevant, ständigt pågående projekt				

Brutto	Total kostnad		Innevarande år 2004	
	Fastställd produktionskostnad	Ackumulerad förbrukning (0412)	Utfall 2004	LF Budget 2004
Ospecificerade objekt				
Banor			190	194
Fordon			112	119
Trafikantanläggningar			169	360
Fastigheter inklusive depåer			206	179
Övrigt			12	20
Reducering ospecificerade objekt			-	-150
Summa ospecificerade objekt			689	722
Summa Trafikinvesteringar SL			1 834	1 999
Waxholms Ångfartygs AB				
Specificerade objekt				
Fartyg under byggnation			25	25
Nytt fartyg I			43	48
Nytt fartyg II			22	48
Summa specificerade objekt			90	121
Ospecificerade objekt				
Summa fartyg			12	13
Summa utrustning övrigt			2	4
Summa ospecificerade objekt			14	17
Summa Trafikinvesteringar WÅAB			104	138
Summa Trafikinvesteringar (brutto)			1 938	2 137
Statsbidrag avgår			- 277	- 343
Summa Trafikinvesteringar (netto)			1 661	1 794

Inventarier och övriga investeringar

	Innevarande år 2004	
	Utfall 2004	Budget 2004
Maskiner och Inventarier	393	585
Ombyggn i externt förhyrda lokaler	30	13
Totala investeringar (brutto)	3 036	3 659
Totala investeringar (netto)	2 759	3 316

Not 13 Finansiella anläggningstillgångar

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Utlämnade lån till koncernföretag	-	-	2 587	2 698
Övriga utlämnade lån	59	54	59	54
Aktier i dotterbolag	1) -	-	4 287	4 287
Andelar i intressebolag	2) 39	33	0	0
Andra aktier och förlagsbevis	1	5	0	4
Bostadsrätter	16	16	16	16
Långfristig fordran, Transitio	909	957	0	0
Övriga finansiella anläggningstillgångar	49	60	0	10
Summa finansiella anläggningstillgångar	1 073	1 125	6 949	7 069

1) Aktier i dotterbolag, Landstinget 2004

	Ägd andel %	Antal	Bokfört värde
Aktier i dotterbolag:			
AB Storstockholms Lokaltrafik	100	80 000 000	4 000
Landstingshuset i Stockholm AB	100	1 000	287
Summa			4 287

Uppgift om organisationsnummer och säte, dotterbolag

	Organisationsnummer	Säte
AB Storstockholms Lokaltrafik	556013-0683	Stockholm
Landstingshuset i Stockholm AB	556477-9378	Stockholm

2) Andelar i intressebolag

	Org. nr	Ägd andel %	Kapitalandel
Transitio AB	556033-1984	49,0	14
Tågäta AB	556591-7233	33,3	0
People Travel Group AB	556632-7788	30,0	7
Stockholm Terminal	556255-1928	40,0	1
Barnbördshuset Stockholm AB	556612-1290	49,0	6
Busslink i Sverige AB	556473-5057	30,0	0
Samtrafiken i Sverige AB	556467-7598	2,1	0
Svensk Banproduktion	556571-9449	40,0	11
Summa			39

Not 14 Kortfristiga fordringar

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Kundfordringar	837	1 280	406	313
Fordringar hos bolagen	-	-	830	1 005
Periodisering av skatteintäkter	-	132	-	132
Övriga fordringar på staten	849	846	849	846
Övriga fordringar	1885	2615	1195	1 367
Förutbetalda kostnader	927	842	628	709
Upplupna intäkter	162	186	95	52
Summa kortfristiga fordringar	4660	5 901	4 003	4 424

Not 15 Eget kapital

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Ingående eget kapital	-191	1 520	-1 931	-144
Förändring av ingående eget kapital		4		
Årets resultat	905	-1 715	762	-1 787
Utgående eget kapital	714	-191	-1 169	-1 931

Not 16 Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser
Pensionsskuld – Landstingskoncernen (inkl. löneskatt)

	Ålderspensioner exkl. särskilda ålders- och visstidspensioner	Särskilda ålders- och visstidspensioner ¹⁾	Pensioner totalt
Pensionsskuld enligt balansräkning per 03-12-31	4 539	174	4 713
Huvudmannaskapsförändringar m m ^{2) 3)}	44	26	70
Förändring av pensionsskuld inkl. löneskatt och räntedel	479	286	765
Pensionsskuld enligt balansräkning per 04-12-31	5 062	486	5 548
<i>(därav löneskatt 716 mkr ³⁾)</i>			

Pensionsskuld - Landstinget

	Ålderspensioner exkl. särskilda ålders- och visstidspensioner	Särskilda ålders- och visstidspensioner ¹⁾	Pensioner totalt
Pensionsskuld enligt balansräkning per 03-12-31	3 918	163	4 081
Huvudmannaskapsförändringar m m ^{2) 3) 4)}	227	26	253
Förändring av pensionsskuld inkl. löneskatt och räntedel	346	261	607
Pensionsskuld enligt balansräkning per 04-12-31	4 491	450	4 941
<i>(därav löneskatt 716 mkr ³⁾)</i>			

Årets pensionskostnad

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Förändring av pensionsskulden under året	429	148	297	5
Kostnad individuell del	413	377	308	218
Utbetalning av pensioner	629	612	615	597
Övriga pensionskostnader	-102	23	-82	9
Löneskatt på pensioner	448	360	380	268
Summa pensionskostnad exkl. finansiell kostnad	1 817	1 520	1 518	1 097
Tillkommer räntedel på pensionskostnad	218	205	192	179
Summa pensionskostnad inkl. finansiell kostnad	2 035	1 725	1 710	1 276

Ansvarsförbindelse Koncernen ⁵⁾

	2004-12-31	2003-12-31
Pensioner	14 350	14 018
Löneskatt	3 481	3 400
Summa ansvarsförbindelse inkl.löneskatt	17 831	17 418

1) Av de totala beloppen under rubriken "Särskild ålders- och visstidspension" utgör visstidspensionerna 29 mkr per 2004-12-31 samt 34 mkr per 2003-12-31. Resterande belopp utgörs av särskilda ålderspensioner enligt beslut (PFA 98).

2) I bokslut 2004 har en upplösning av omstruktureringsreserv som avser särskilda ålderspensioner med anledning av omorganisation (LS0212-0557) gjorts med 26 mkr.

3) Landsting och kommuner betalar särskild löneskatt på utbetalda pensioner medan bolag betalar löneskatt på årets pensionskostnad. Landstingets löneskatteunderlag har, p g a avbolagiseringen av Huddinge Universitetssjukhus, minskat med 44 mkr och istället har pensionsavsättningen räknats upp med motsvarande belopp.

4) I samband med avbolagiseringen av Huddinge Universitetssjukhus AB har sjukhusets pensionsskuld överförd till landstinget med 183 mkr.

5) Enligt den kommunala redovisningslagen som trädde i kraft fr.o.m. 1998-01-01 redovisas pensionsförpliktelser intjänade före 1998 avseende anställda i landstingets förvaltningsorganisation som ansvarsförbindelse.

Not 17 Andra avsättningar

Koncernen	2003	Ianspråktaget under året	Återföring ej utnyttjat belopp	Årets avsättning	2004
Landstingens Ömsesidiga					
Försäkringsbolag	737	0	0	96	833
Omstruktureringsreserver	397	233	10	15	169
Transitio, kontrakterade	123	7	0	0	116
Försäljningsomkostnader fastigheter	354	54	0	10	310
Beräknade underhållskostnader	233	0	0	228	461
Internvinstreserv	258	0	0	23	281
Övriga poster	246	148	6	81	173
Summa andra avsättningar	2 348	442	16	453	2 343

Landstinget	2003	Ianspråktaget under året	Återföring ej utnyttjat belopp	Årets avsättning	2004
Landstingens Ömsesidiga					
Försäkringsbolag	737	0	0	96	833
Omstruktureringsreserver	311	210	10	0	91
Försäljningsomkostnader fastigheter	354	54	0	10	310
Övriga poster	59	57	2	0	0
Summa andra avsättningar	1 461	321	12	106	1 234

Not 18 Långfristiga skulder

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Extern låneskuld med förfallodag 1-5 år	4 300	5 350	4300	5 350
Extern låneskuld med förfallodag > 5 år	4 981	5 381	3650	4 050
Summa extern låneskuld	9 281	10 731	7 950	9 400
Skulder till koncernföretag	-	-	262	389
Statsbidrag för ej aktiverade	3 026	2 808	0	0
Leasingförpliktelser	8 403	8 625	93	1
Övriga skulder	0	0	0	0
Summa långfristiga skulder	20 710	22 164	8 305	9 790

Not 19 Kortfristiga skulder

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Kortfristig låneskuld	1451	1 000	1450	1 000
Förskott från kunder	516	492	504	400
Leverantörsskulder	4146	4 014	2764	2 459
Skulder till bolagen	-	-	929	1 806
Leasingförpliktelser, kort del	353	350	29	13
Övriga skulder	1640	1 272	1399	609
Checkräkningskredit	-	-	-	870
Semester- och löneskuld	1377	1 436	1040	898
Upplupna kostnader	1939	1 940	1526	1 333
Förutbetalda intäkter	744	777	114	99
Summa kortfristiga skulder	12 166	11 282	9 755	9 487

Not 20 Räntebärande skulder och avsättningar

	Koncernen	
	2004	2003
Långfristig låneskuld	9 281	10 731
Kortfristig låneskuld	1 450	1 000
Summa räntebärande låneskulder	10 731	11 731
Leasingförpliktelser	8 756	8 975
Räntebärande avsättning till pensioner	4 832	3 916
Summa räntebärande skulder och avsättningar	24 319	24 622
Icke räntebärande skulder och avsättningar	16 448	15 885
Summa skulder och avsättningar	40 767	40 507
Varav avsättningar	7 891	7 061
Varav skulder	32 876	33 446

Not 21 Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder eller avsättningar				
Pensioner	14 350	14 017	14 350	14 017
Löneskatt	3 481	3 401	3 481	3 401
Summa	17 831	17 418	17 831	17 418
Ansvarsförbindelser till förmån för koncernföretag och intresseföretag 1)				
AB SL, finansiell leasing	-	-	11 041	11 288
Landstingets helägda bolag, finansiell	-	-	44	132
AB Transitio	1 532	1 265	1 532	1 265
SL-koncernen, pensionsskuld	-	-	196	177
Waxholms Ångfartygs AB, pensionsskuld	-	-	3	3
Locum, pensionsskuld	-	-	91	84
Danderyds Sjukhus AB, pensionsskuld	-	-	103	61
Huddinge Universitetssjukhus AB, pensionsskuld	-	-	-	183
S:t Eriks Ögonsjukhus AB, pensionsskuld	-	-	19	12
Södersjukhuset AB, pensionsskuld	-	-	116	65
Norrtälje Sjukhus AB, pensionsskuld	-	-	22	11
Folktandvården Stockholms län AB, pensionsskuld	-	-	47	30
Övriga bolag, pensionsskuld	-	-	4	2
Summa	1 532	1 265	13 218	13 313
Ansvarsförbindelser till förmån för koncernexterna parter				
Stiftelsen Stockholms Skärgård	23	22	23	22
Stiftelsen Clara	375	375	375	375
Övriga borgensåtaganden	34	34	11	11
Summa	432	431	409	408
Summa övriga ansvarsförbindelser	1 964	1 696	13 627	13 721
Summa ansvarsförbindelser	19 795	19 114	31 458	31 139

1) Landstinget har borgensåtaganden avseende finansiella leasingkontrakt, främst avseende SL. Dessa borgensåtaganden redovisas inte som ansvarsförbindelser i koncernen eftersom finansiella leasingåtaganden redovisas i koncernens balansräkning.

Not 22 Inköp och försäljning mellan koncernenheter

Nedan anges årets inköp och försäljning mellan koncernenheter inom SLL- koncernen.

	Koncernen		Landstinget	
	2004	2003	2004	2003
Intern försäljning	70 833	69 120	60 667	54 803

Vid inköp och försäljning mellan koncernföretag tillämpas samma principer för prissättning som vid transaktioner med externa parter.

Not 23 Antal årsarbetare per verksamhetsområde

(per 31/12)	Antal årsarbet are 2004	Antal årsarbet are 2003
Hälso- och sjukvård inkl.tandvård	38 304	38 790
Trafik	735	700
Fastighetsverksamhet	182	185
Övrig verksamhet	695	679
Totalt	39 916	40 354

Not 24 Driftsredovisning

	Utfall		LF-Budget	
	Intäkt	Kostnad	Resultat	Resultat
Vård				
Beställare sjukvård	35 754	-35 432	322	0
Beställare tandvård	683	-679	4	0
Stockholms läns sjukvårdsområde	8 346	-8 174	172	2
Karolinska universitetssjukhuset	10 309	-10 213	96	0
Södertälje sjukhus	750	-752	-2	0
Norrtälje Sjukhus AB	390	-385	6	0
Södersjukhuset AB	2 511	-2 419	92	0
Danderyds Sjukhus AB ¹⁾	1 746	-1 722	24	0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	297	-287	10	0
Folktandvården Stockholms län AB	1 194	-1 137	57	25
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	109	-117	-8	-8
Stockholm Care AB	89	-81	8	3
Koncernjusteringar			3	0
Totalt vård			784	22
Trafik				
AB Storstockholms Lokaltrafik	9 665	-9 547	118	0
Waxholms Ångfartygs AB	100	-233	-133	-144
Färdtjänstnämnden	1 055	-1 001	54	0
Regionplane- och trafiknämnden	73	-72	1	0
Totalt trafiken			40	-144
Fastigheter				
Locum AB	179	-168	11	5
Landstingsfastigheter Stockholm	2 232	-1 624	608	459
Totalt fastigheter			620	463

	Utfall		LF-Budget	
	Intäkt	Kostnad	Resultat	Resultat
Övriga				
Kulturnämnden	269	-269	0	0
Landstingsrevisorerna	31	-30	2	0
Patientnämnden	13	-13	0	0
MedicARRIER AB	289	-289	0	0
Landstingshuset Stockholm AB	192	-83	109	-51
Totalt övriga			112	-51
Finansiering				
Skadekontot	8	-18	-10	0
AB Stockholms läns landstings Internfinans	54	-50	4	3
Totalt finansiering			-6	3
Koncernfunktioner				
Koncernfinansiering	46 186	-46 798	-612	-232
Landstingsstyrelsen	1 142	-1 022	120	0
Totalt koncernfunktioner			-493	-232
Koncernjusteringar			-152	0
Summa resultat SLL-koncernen			905	61